Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана

№ 86 (14503)

1977 оной апрелиин 14, четверг

Сэн 2 мүнгэн.

РОДУКЦИИН ШАНАРТА— ДЭР БҮРИИН АНХАРАЛ

рын ба шанарай табан жэлдэ предприяти бүхэ- нико-экономическа үрэ дүнгүүдые һайжаруулха, шартай продукци бүтээн гаргаха арга боломжо- хэрэглэхэ зорилго табигдана.

ар тухай асуудал бидэ тон үргэнөөр ойлгодог ии. Энэ хадаа ажахын ажал ябуулгын али бүхы абаатай юм. Үндэр һайн шанар хадаа ажалай атернальна нөөсэнүүдые арьбадхана, обществын эрхим һайнаар, үлэмжэ хүсэдөөр хангаха гэһэн гээшэ» гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Брежнев партиин XXV съезд дээрэ тоосоото элид- здээ тэмдэглэһэн байна.

убликымнай промышленна олон предприятинуу- ллективүүд партиин шиидхэбэрние бодото дээрэнь лэ, бүтээн гаргадаг продукциингаа шанар һайжа- асуудалда гол анхаралаа хандуулдаг болоо.

талаар горитой ехэ хүдэлмэри «Электромашина» хэгдэдэг юм. Заводой коллектив үйлэдбэреэ на- һайжаруулжа, техническэ талаарнь шэнээр үүлжэ, түрүү онол арга үргэнөөр хэрэглэжэ бай- шаар һайн шанартай продукци бүтээхэ асуудал тайгаар шиидхээ. Эндэ бүтээгдэдэг олон түхэлэй двигательнүүд гүрэнэй шанарай тэмдэгтэ хүртэ- на.

тэмдэгтэ хүртэһэн зүйлнүүдые бүтээхэдэ, пред- шье, гүрэндэшье аша туһатай. Жэшээлхэдэ, энэ имэ тэмдэгтэй электродвигательнүүдые бүтээһэ- ар жэлэй туршада арадай ажахыда хоёр милли- лүүтэй түхэригэй экономическа алмалта хэнэ. Гү- шанарай тэмдэгтэ хүртэһэн продукциингаа хубиие дэ 51 процент хүргэхэ уялга коллектив абаад, үхэндэ шанарай тэмдэгтэйгээр ажаллаха гэһэн гаар Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойн хүндэлэ- алис мүрысөө дэлгэрүүлээ.

укциин шанар һайжаруулха саг үргэлжын хүдэл- еспубликымнай бусад олон предприятинуудта «Теплоприбор», прибор бүтээлгын, авиационно дай, нарин сэмбын комбинадай, Тимлюйн цемен- заводой коллективүүд продукциин шанар һайжа- хүдэлмэри эмхидхэн хүтэлбэрилхэ Львовско гу- хитэйгээр нэбтэрүүлжэ эхилээ. Мүнөө республи- 30 гаран предприяти Львов хотын коллективүү- дүршэл халан абанхай.

аль бэлэн болгогдоһон продукци техническэ хи- таһагта шалгагдадаг байгаа. Львовско гуриман техническэ хиналта үйлэдбэриин бүхы участогууд- идхэгдэнэ. Тиимэһээ продукци бүтээлгэ эхниһээ бэлэн зүйл болоторoo хинагдажа, шалгагдажа бай-

гурим хэрэглэжэ эхилһэн Тимлюйн цементын за- коллектив технологическа 10 стандарт зохёожо, ридөө нэбтэрүүлээ, үшөө 20 стандарт зохёожо, Заводой стандартын эрилтээр продукци бүтээгдэ- ологическа шата бүхэндэ шанарынь шалгагдаха идхэлэй, политическэ ехэ хүдэлмэри комплекс- буулагдадаг болоо. Заводой бүхы коллектив ямар ралсалда хабаадуулагдана. Инженерно-техниче- лмэрилэгшэдэй, мүн гол мэргэжэлэй хүдэлмэри- һуралсал түсэбэй ёһоор эмхидхэгдэнэ

ентын пеэшэнгүүдэй, эрьелдэдэг тээрмэнүүдэй ма- нүүд, тэдэнэй туһалагшад халаанай үедэ ямар ци бүтээгдэжэ байһые өөһэдөө шалгадаг болоо. циин түлөө хүдэлмэришэд бултадаа харюусана. эһээ цементын шанар улам һайжаруулагдажа бай- Нёдондо цементын марка 2 процентээр дээшэлээ, ход абалга 2,3 процентээр ехэ болоо һэн. Заво- тээн гаргадаг бүхы продукциин 52 процентнь Гү- шанарай тэмдэгтэ хүртэнхэй.

шанартай продукци бүтээхэ гэжэ олон коллекти- оролдожо байһанай ашаар Гүрэнэй шанарай тэм- хүртэһэн 16,9 миллион түхэригэй продукци үн- жэлдэ бүтээн гаргагдаһан байна. Урда жэлэйхи- уулхада һайн шанарай продукци үйлэдбэрилгэ 49 ээр дээшэлээ. Республикымнай 9 предприяти гү- шанарай тэмдэгтэ хүртэһэн 69 зүйл бүтээн гарга-

н бүтээн гаргадаг продукциингаа шанар һайжа- талаар зарим тэды хүдэлмэриин хэгдээд, үрэ дэ харуулбашье, энэ хэрэг бүхы дээрээ хангал- хын аргагүй. Гүрэнэй шанарай тэмдэгтэ хүртэһэн дэй хуби тон бага байһаар.

дбэриин «Забанкаллес», «Промстройматериалы», рыбпром» нэгэдэлнүүдэй, нютагай ба эдеэ хоо- мышленностиин министерствэнүүдэй предприяти- коллективүүд энэ асуудалда ёһотой анхарал агүй. Эдэ предприятинуудай нёдондо жэлэй тур- бтээһэн продукциин 300 мянган түхэригэй зүйл- логдожо, худалдаа наймаанда гаргагдаагүй һэн. ай түлөө тэмсэл саг зуура эмхидхэн ябуулагда- т бэшэ, харин үйлэдбэриие бүхы дээрэнь нари- һайжаруулхые, технологическа олон процесс шэ хубилгахые, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхые ха- комплексно хэмжээ ябуулга байха ёһотой. Һайн й продукци бүтээхын тула найдамтай бэхи бааза хань ехэ шухала. Продукци бүтээн гаргаха тех- документаци нарин нягтаар зохёохо, түрүү тех нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэреэ техническэ талаарнь шэ- нэбсэгжүүлхэ, шэнэ материал хэрэглэхэ, шалгалта һайнаар эмхидхэхэ асуудал шиидхэхэ хэрэгтэй.

нийна, профсоюзай организацинууд, ажахын хү- лэгшэд ниитэ-политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри лаа, ажалшадай эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ, тэ- һайн шанартай продукци бүтээхэ хэрэгтэ хан- уялгатай гээшэ.

й дүршэлтэй, ажалай түрүү онол арга шудалһан эришэд лэ эрхим һайн зүйлнүүдые бүтээжэ шада- эдээжэ. Тиимэһээ кадрнуудые бэлдэхэ, мэргэ- шабариень дээшэлүүлхэ, түрүү дүй дүршэл үй- үргэнөөр нэбтэрүүлхэ шухала. Продукциин түлөө коллектив бүхэнэй, хүдэлмэришэн бүхэ- юусалга дээшэлүүлхээр, өөртөө, бэе бэедээ эрилтэ ээр хандахаар ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайн үрэ дүнгүүдэй туйлагдахань дамжаггүй. шанарай тэмдэг хадаа ажалай габьяагай, мэргэжэл эриин, үйлэдбэреэ мүнөө үеын эрилтэдэ хүрэмөөр эй, предприятиин нэрэ хүндын түлөө тэмсэлэй о гэршэ мүн болоно. Эрхим шанартай продукци н түлөө социалис мүрысөөн үдэрһөө үдэртэ үргэ- эрэг лэ, энэ мүрысөөндэ шэнэ шэнэ амжалта туй- э байг лэ!

АПРЕЛИИН 16-да коммунис субботник

АЖАЛАЙ ҺАЙНДЭР

Манай кондитерска фабрикын хүдэлмэрилэгшэд коммунис субботнигто нэгэ хүн шэнгеэр хабаадажа, энэ үдэрые габшагай шанга ажалай һайндэр шэнгеэр үнгэргэхэ гэжэ шиидэбэ. «Улаан субботын» үдэр 7 тонно продукци: конфетэ, печени, ирис, мармелад гэхэ мэтын кондитерска зүйлнүүд үйлэдбэрилэгдэхэ. Энэ хадаа юрын үдэр бүхэндэ гаргагдадаг продукциин хэмжээн болоно.

Субботнигто бүхыдөө 135 хүн хабаадаха. Тэдэнэй зууниинь цехүүд соо худэлхэ, бусадынь фабрикын территори болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэринүүдые хэхэ байна. Субботнигой штабай начальнигаар фабрикын парткомой секретарь У. Г. Чебунин томилогдонхой.

Ф. ДУМНОВА,
Тарбагатайн кондитерска фабрикын экономист.

НЭГЭ ХҮН ШЭНГЕЭР

ОРЛИК. (**Телефоноор абтаба**). Коммунис ажалай һайндэр болохо улаан субботнигой уряануудые Ахын аймагай ажалшад халуунаар дэмжэжэ, бултадаа эдэбхитэйгээр, нэгэ хүн шэнгеэр, хабаадаха гэжэ байнхай. Субботнигые эмхидхэхэ аймагай штаб байгуулагданхай.

Мүнөө үедэ хэнэй, хаана, ямар хүдэлмэри хэхэнь тодорхойлогдонхой. Энэ үдэр аймагай 1727 ажалшад габшагай һайнаар, үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлжэ, 4362 түхэриг мүнгэ табан жэлэй жасада оруулха юм. Үйлэдбэридэ, барилга дээрэ, тосхон болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ олон хүн хабаадаха. Тинхэдэ 500 гаран һурагшад энэ үдэр мүн лэ ехэшүүлтэй хамта хүдэлхэ юм.

Аймагай ажалшад субботнигой үдэр 200 тонно наг шэбхэ гаргаха. 17 километр утатай хорёо барижа, сабшалан бэлдэхэ гэжэ шиидэнхэй.

Ю. ЖЕЛАЕВ,
коммунис субботник үнгэргэхэ Ахын аймагай штабай начальник.

Эрдэмтэд эдэбхитэй

Үнгэрһэн субботын үдэр Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (Сэлэнгэ) урда хадада һүхэ, хюрөөгэй ханхинаан зэдэлжэ, хүнүүдэй хүхюутэйгээр хөөрэлдэхэнь элеэр соностобо. Эндэ СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай Ниитын эрдэмэй институдай коллектив (50 гаран хүн) һургааг отолжо, тэрэнээ тракторта ашаад, ябуулжа байба.

— Манай филиалай хоёр коллектив улаан субботник энэ колхоздо үнгэргэбэ, — гэжэ тус филиалай Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо В. Л. Барлуков мэдүүлбэ. — Хамта 100 хүн хабаадажа, 4 мянга гаран һургааг отолоо.

Бүхыдөө коммунис субботнигто хабаадажа олоһон 500 түхэриг мүнгэеэ эдэнэр арбадахи табан жэлэй жасада оруулха гэжэ шиидэнхэй.

А. БОРИСОВ.

ОЛООРОО ХАБААДАХАНЬ

Эхэ оронойнгоо бүхы хүдэлмэришэдтэй нэгэ зэргэдэ дээдэ болон дунда һургуулинуудай студентнэр эдэбхитэйгээр хабаадалсахань.

М. Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникумэй студентнэр Улаан-Үдэеэ болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулха. субботнигой үдэр хотын гудамжа, талмайнуудые сэбэрлэхэ юм. Үдэртөө һурадаг студентнэр халаанай ёһоор субботнигой үдэрые хүлеэнгүй, Үдэ мүрэнэй эрье зубшан модо, шулуунуудые суглуулжа сэбэрлээ.

Хамтадаа 600 гаран студентнэр, 100 гаран багшанар болон хүдэлмэришэд тахяагай фабрикада ошожо ажаллаха юм. Тэдэнэй зариманиинь халаанай ёһоор энэ хүдэлмэриеэ хэнхэй.

Гадна тамаралгын бассейнэй барилгын талмай дээрэ студентнэр хүдэлхэ. Улаан субботнигой үдэр олоһон мүнгэеэ табан жэлэй жасада оруулха юм.

Б. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

ОЁДОЛШОДОЙ ХАНДАЛГА

Оёдолой «Туяна» нэгэдэлэй Бэшүүрэй филиалай коллектив, мүн «межколхозстройн» оньһожоруулагдамал колонныихид субботнигой үдэр үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллая гэжэ аймагай колхоз, совхозууд болон эмхи зургаануудай ажалшадта хандаһан байна.

Эдэнэй үүсхэл партиин райкомдо, аймагай Соведэй гүйсэдхэхы комитедтэ һайшаагдаа һэн. Оёдолшод энэ үдэр 15 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилэн гаргахаар шиидэнхэй. Эдэнэр арбадахи табан жэлэй жасада мянга гаран түхэриг, ПМК-гай коллектив 800 гаран түхэриг оруулхаар шиидээ.

Эдэ коллективүүдэй үүсхэлые аймагай ажалшад эдэбхитэйгээр дэмжэнэ. Жэшээлхэдэ, Хёлгын леспромхозой хүдэлмэришэд улаан субботын үдэр таба мянга гаран түхэриг сэнтэй продукци үйлэдбэрилжэ, байгша табан жэлэй жасада 600 шахуу түхэриг оруулха байһанаа мэдүүлээ.

В. БОРИСОВ,
аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ.

ИСПАНИИН КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ, ИСПАНИИН БҮХЫ КОММУНИСТНУУДТА

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Испаниин Коммунис партиин нюуса байдалһаа гараһантайнь дашарамдуулан, Испаниин бүхы коммунистнууд болон демократуудые Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет халуунаар амаршална.

Фашизмда эсэргүү, оронойнгоо политическэ ба ниитын байдалые бүрин демократическа болгохын түлөө Испаниин коммунистнуудай хүдэлмэришэн ангиин, таряашадай, бүхы демократуудай удаан сагай, шэн нэтэрүү тэмсэлэй ашаар КПИ нюуса байдалһаа гараха аргатай болоо. Энэнь — Испаниин демократическа хүсэнүүдтэй һаналаа нэгэдэһэн уласхоорондын хүсэн түгэс хүдэлөөнэй үрэ дүн боложо.

Испаниин Компартиин дүшэ шахуу жэлэй турша соо хоригдонхой ба тон нюуса байдалда байхадань, Испаниин коммунистнуудай айхабтар хэрэгы шэрүүнээр мүрдэгдэжэ байхадань, манай парти, манай бүхы арад зон Испаниин коммунистнуудтай дайшалхы ёһоор һаналаа нэгэдэн талархадаг. Тэдээндэ үнэн сэдьхэлэй, аха дүү ёһоной дэмжэлгэ үзүүлдэг байгаа.

Фашизмда эсэргүү хамтын тэмсэлээр батадхагдаһан, совет болон испан коммунистнуудай хани барисаан, һаналаа нэгэдэлгэ хадаа Советскэ Союзай ба Испаниин арадуудай аша туһада, манай оронуудай хоорондын харилсаа холбооной, Европодохи эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлгын аша туһада гамтайгаар сахигдаха, арьбадхагдаха зэргэтэй тон үнэтэй туйлалта мүн болоно.

Шэнэ, демократическа Испаниин түлөө, марксизм-ленинизмын ба пролетарска интернационализмын нангин гол ёһонуудай үндэһөөр өөһэдынгөө зэргые улам бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдээ амжалтануудые туйлахыень Испаниин коммунистнуудта хүсэнэбди.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

ХАНИ ЁҺОНОЙ АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР ЕРЭБЭ

Афганистанай Республикын Президент Мухаммед Дауд СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ба Советскэ правительствын уряалаар хани ёһоной албанай хэрэгээр апрелиин 12-то Советскэ Союзда ерээ.

Афганистанай Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудай хиндхэгдэһэн аэродром дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон бусад тушаалтад Президентые угтаһан байна.

Ниидэлгын талмай дээрэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдаад, Афганистанай Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдэбэ. Москвагай ажалшадай түлөөлэгшэд, нийслэл хотын дээдэ һургуулинуудта һуража байһан афган студентнүүд хүндэтэ айлшанние халуунаар амаршалаа.

М. Дауд, Н. В. Подгорный, А. Н. Косыгин машинада һуужа, айлшанда бэлдэгдэһэн байра тээшэ шэглэн дабшаба.

(ТАСС).

СОВЕТ-АФГАН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

Совет-афган хөөрэлдөөнүүд апрелиин 12-то Кремль дотор эхилээ.

Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, ГКЭС-эй түрүүлэгшэ С. А. Скачков;

Афган талаһаа — Афганистанай Республикын Президент Мухаммед Дауд, худалдаа наймаанай министр Мухаммед Хан Джалалаар, түсэблэлгын министр Али Ахмед Хоррам, уһанай ба энергетикын министр Мухаммед Мохаммади Джума, гадаадын хэрэгүүдэй министрэй уялгые дүүргэгшэ Вахид Абдулла гэгшэд хөөрэлдөөнүүдые хэбэ.

Хани ёһоной, үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ совет-афган харилсаанай мүнөөнэй байдалда хабаатай олон асуудалаар һанал бодолнуудаа мэдэлсээ. Хоёр ороной хоорондын заншалта хани хүршэ ёһоной харилсаан амжалтатайгаар хүгжэжэ байнхай, саашадаа һайн байха арга боломжотой гэжэ нэгэ һаналтайгаар түсхайлан тэмдэглэгдээ. Хоёр ороной адли тэгшэ эрхэтэй, али али талада ашагтай туһатай харилсаа холбооной таһалгарягүй хүгжэхын, Советскэ Союзай ба Афганистанай арадуудай аша туһада бэхижэхын тула шухала хэмжээнүүдые абахаар бэлэн байһанаа хоёр тала элирхэйлээ.

Тэрэшэлэн хоёр оронии һонирхуулдаг уласхоорондын хэдэ хэдэн шухала асуудалнуудаар һанал бодолнуудаа зүбшэлбэ. Дэлхэй дээрэхи, тэрэ тоодо Азиин районуудтахи шахардуу байдал һуларуулха, аюулгүй байдал ба харилсаа холбоо хангаха асуудалнуудта түрүүшын ээлжээнэй анхарал хандуулагдаа.

Хөөрэлдөөн боложо үргэлжэлхэ.

(ТАСС).

МОСКВА. Апрелиин 12-то Кремльдэ совет-афган хөөрэлдөөнүүд эхилээ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хөөрэлдөөнүүдэй үедэ.

Фототелеграфаар абтаһан зураг.

ШЭНЭ ТАСС ЗОНИН

СОВЕТ СЭРГЭЙ ДЕЛЕГАЦИ ГДР-тэ

БЕРЛИН. (ТАСС). Хани ёһоной албанай хэрэгээр эндэ ерэһэн, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал Д. Ф. Устинов түрүүтэй Совет сэргэй делегацитай СЕПГ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ, ГДР-эй Национальна Оборонын Соведэй Түрүүлэгшэ Э. Хонеккер уулзаа. Хани ёһоной хөөрэлдөөн болобо. Социализмын хамгаалхы хүсэ шадалые хододоо түгэлдэр байлгаха, тэрэшэлэн ГДР-эй ба СССР-эй арадуудай, эдэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хоорондын дайшалхы нэгэдэлые бэхижүүлхэ хэрэгтэ онсо габьяануудтай байһанайнь түлөө Советскэ Союзай Маршал Д. Ф. Устиновые Э. Хонеккер ГДР-эй сэрэгэй дээдэ шагналаар — Шарнхорстын орденоор шагнаа.

Д. Ф. Устинов үндэр дээдэ шагналайнь түлөө халуун баясхалан хүргэбэ.

ЗАМБУУЛИН ШЭНЖЭЛЭГШЭДЭЙ ҺАЙНДЭР

Космонавтикын үдэртэ зорюулагдаһан, Москвагай ажалшадай түлөөлэгшэдэй ба нийслэл хотын гарнизоной сэрэгшэдэй баярай суглаан апрелиин 12-то Москвада, Совет Армиин түбэй театр дотор болобо.

Эндэ сугларагшад КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое хүндэтэ президиумдэ бүгэдын дуугаар һунгаа.

Академик Б. Н. Петров баярай суглаан дээрэ элидхэл хэбэ.

Нэгэдэхи ГПЗ-гэй слесарь С. С. Минаев суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, коммунис байгуулалтын бүхы һалбаринуудта совет арадай туйлажа байгаа асари ехэ амжалтануудые космонавтикын туйлалтанууд гэршэлнэ, тэдэмнай Агууехэ Октябриин 60-дахи ойн жэлдэ илангаяа элеэр харагдана гэжэ тусхайлан тэмдэглэбэ.

СССР-эй летчик-космонавт, авиациин генерал-майор П. Р. Попович үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союзай хорёод жэлэй туршада замбуулин дотор түсэбтэ шэнжэлгэнүүдые хэжэ байна гэжэ мэдүүлээ

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые бүгэдын дуугаар баталан абаба.

НШАЛГАНЬ ҮРЭЭ

НИНГРАД. (ТАСС). Республикын Пре- нистр, Социалис ско партиин Гене- секретарь Хеди апрелиин 12-то Со- Союзһаа мордоо. Тэ- ско правительствын ар албанай хэрэгээр орондо ерэһэн юм.

ТАСС-ай МЭДҮҮЛГЭ

Һүүлэй неделинүүдтэ Заирта буһалгаануудай боложо байһаниинь мэдээжэ: оронойнь урда область дотор (урдын Катанга провинцида) түбэй правительствын засагаархидта эсэргүү буһалгаанууд болоно. Ондоо тээхи хэнэйшье хамаарха ёһогүй — имагтал дотоодын хёмороонэй тэндэ боложо байһаниинь тон эли шэнги юм.

Гэхэ зуура, эндэхи хэрэгүүдтэ хамаарха дуратайшуул дары олдоо. Тиимэ шуналтад баруун тээшье, Дүтын Зүүн зүгтэшье, Алас-Дурнадашье бии байна. Баруун тээхи хэдэ хэдэн оронууд, тэрэшэлэн Хитад Заирай түбэй правительствын мэдэлдэ буу зэбсэгүүдые, сэрэгэй хэрэгсэлнүүдые яаралтайгаар эльгээнэ. Заирта өөһэдынгөө сэрэгүүдые Марокко эльгээгээ. Урда Африкын хархис засагаархид Заиртахи хёмороондо хамааржа эхилэнхэй. Заирта эльгээгдэхэ хүлһэнэй хүнүүд баруун тээхи зарим оронууд дотор элсүүлэгдэжэ байна.

Дээрэ дурсагдаһан баримтануудһаа харахада, Заирта тэсэшэ мүнөө элдэб гарнууд һарбайгдажа байһан янзатай. Теэд, тэдэнэр Заирай арад зондо яажашье һаанъ өөһэдынгөө ёһо гуримуудые баадхаха гэһэн нэгэл хүсэлэнтэй байна. Эдэнь уласхоорондын байдалые дахинаа түгшүүрилтэй болгохо, аюултай байдалай үшөө нэгэ гуламта дэлхэй дээрэ бии болгохые хүсэгшэдэй һабарнууд болоно. Һүжэргэн дэбэргэхэ материал хаяжа шатааһан гал дээрээ гараа хүлшөөхэ дуратайшуул эжэлжэ ядана хаш.

Империалис хүсэнүүд бэ тэдэнэй туһамаршад Заирай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралгана далдалха һэдэлгэ гарган, Заир худар Анголын сэрэгүүд ба Кубын сэрэгэй алба хаагшад добтолон ороо гэһэншүү худал хуурмаг һураг зэрэб тараа̀һан байна. Тэдэнь удаан болонгүй буруу һүрөө. Заирай урда зүгтэхи буһалгаалагшадай дунда нэгэшье анголецой, нэгэшье кубинецай үгы байһые арсаха һэдэлгэ мүнөө, үнэндөө, хэншье гарганагүй. Тиигэбэшье Анголые, Кубые, мүн Советскэ Союзыешье хардаха гэһэн, Заиртахи хёмороонуудые эдэнэр дэбэргэнэ гэһэншүү һүжэрдэлгэтэ кампани үргэлжэлһөөр.

Энэнь хуушанай, гууляа гараһан арга — һэжэглэлһээ өөрыгөө сарахын тула, «Тэрэ хулгайшание барииш!» гэээд хамагһаа шангаар хашхардаг бодото хулгайшанай түхэлтэй ябуулга болоно. Гэхэ зуура, политикын талаар абажа харабал, имэ арга хэрэглэгшэд бирадаггүй юм. Африкын арадууд үнэнтэ ханинараа өөһэдынгөө дурагүй хүнүүдһээ, тиигээ тиигтэрээ дайсадһаа илгаруулжа шададаг байха.

Заиртахи хёмороонуудта хамаарна гэһэншүү тон худал хуурмаг үгэ хүүрнүүдые Советскэ Союз эрид буруушаана. Гэхэтэй хамта Заирай дотоодын тэмсэлдэ гадаадын ямаршье хүсэнүүдэй хамааралга тон таарахагүй ябадал гэжэ Советскэ Союзай хүтэлбэрилхы тушаалтад тоолоно. Арад бүхэн өөрөө — имагтал өөрөө — өөрынгөө дотоодын хэрэгүүдые шиидхэжэ шадаха байха. Арадуудай имагтал өөһэдынь энэ эрхые хаһаха гэжэ хэншье бү һанаашалаг лэ

Комсомолой ажабайдал

ЗАЛУУШУУЛАЙ МҮРЫСӨӨН ЗАЛИРШАГҮЙ

Һү һаалиин оньһожоруулагдамал комплекс Зэдын аймаг соо анха түрүүн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Булагай фермэдэ бии болгогдоһон юм. Эндэ 400 гаран үнеэн суглуулагданхай.

Һүүлээрнь «Мир», Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозуудта, «Заречный», Борьёогой, «Октябрьский» совхозуудта һү һаалиин комплекснууд баригдажа эхилээ юм. Тэдэнэй зариманиинь ашаглалгада тушаагдаа. Комсомол-залуушуулай һаалиин фермэнүүд ажахы бүхэндэ шахуу бии болгогдоо юм.

Иимэ болоод байхадань тус коллективүүдэй дунда үргэн дэлисэтэй социалис мүрысөө эмхидхэхэ зорилго комсомолой организацинуудай урда табигдаа һэн. Тиимэһээ ВЛКСМ-эй райком, комсомолой комитедүүд энэ талаар бодото хэмжээнүүдые абажа байнхай.

Дээрэ дурсагдаһан Булагай фермын жэшээгээр «Октябрьский» совхозой Дэрэстэйн фермын малай хуушан байрануудые шэнэдхэн заһабарилжа, һү һаалиин комплекс бии болгогдоһон юм. Түрүүшын хоёр жэл соо олон тоото бэрхэшээл ушараа. Гэбэшье коллективынь тэдэниие шадамараар дабажа, саг ерэхэ бүри һайнаар ажаллана, ехэ амжалта түйлана.

Тус фермын залуу һаалишад (энэ фермэ комсомол-залуушуулай юм) Булагай фермын коллективтэй мүрысэхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Иимэ шиидхэбэри абахынгаа урда тээ аймагай түрүү фермэнүүдэй нэгэнтэй хабаяа туршаха аргатай гүбди, али үгы гү гэжэ тодорхойгоор элирүүлһэн, зүбшэһэн, «наадахи, саадахияа» хараһан байна.

Хараад үзэхэдөө, мүрысэхэ дүүрэн аргатайбди гэжэ элирүүлээ. Гадна эрхэ байдалыньшье адлирхуу юм.

Дэрэстэйн һаалишадай мүрысөөндэ уриһан тухайнь дуулахадаа, Булагай һү һаалиин фермын басагад нёдондонойнгоо ажалай дүнгүүдые, энэ жэлэйнгээ социалис уялгануудые шэнэлэн хаража үзөө.

— Бидэнэр Дэрэстэйн залуушуулай уряае хүндэтэйгөөр хүлеэжэ абанабди. Манай һаалишад анда нүхэдтөө айлшалжа, ажал хүдэлмэритэйнь, байра байдалтайнь, ажалайнь гуримгай танилсаха, мал һүрэгыень, малайнь байрануудые хараха дуратай, — гэжэ Булагай фермын комсомолой бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ Людмила Гончарова мэдүүлһэн байна. Тиигэжэ удаан болонгүй мүрысэжэ эхилһэн хоёр коллективэй гэшүүд бэе бэедээ айлшалалсажа, эндэ нүхэр ёһоной мүрысөөнэй эхин табигдаһан байна.

Булагай һаалишад түрүүлэн нүхэдтөө айлшалһан юм. Дэрэстэйн фермые даагша, Ленинэй орденто малшан Долгор Батоцыреновна Цыренова айлшадаа хүндэлэн угтажа, ажал тухайгаа хөөрэжэ үгөөд, фермэ соогуураа ябуулһан, һаалишадтаяа танилсуулһан байгаа.

Булагайхидай һонирхохо юумэн олон байба. Тиихэдээ өөһэдынгөө ажалдашье хэрэглэмээр олон юумэ мэдэжэ абаа, нэгэ үгөөр хэлэхэдэ энэ уулзалгань алишье талаһаа туһатай, хэрэгтэй байгаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, Дэрэстэйн һаалишад үбһэ, һолоомоёо тон һайнаар болбосоруулжа, шанаржуулжа малдаа үгэдэг байба Тиихэдээ хэрэглэдэг онол аргануудынь һонирхолтой байжа, булагайхид ехэ наринаар шэнжэлһэн, хадуужа абаһан байха.

Удаань Дэрэстэйн һаалишад Булагай басагадта айлшалба. Тус фермые даагша А. Г. Югова айлшадаа улаан булан соогоо угтан абажа, коллективэйнгээ юһэдэхи табан жэлэй ажалай дүнгүүд тухай, арбадахи табан жэл соо бэелүүлхэ зорилгонууд тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрөөд, баһал комплекс соогуураа ябуулжа харуулаа.

Булагай фермын улаан булан эрхимээр шэмэглэгдэн гоёогдонхой гэжэ айлшад тэмдэглэһэн байна. Гадна һү хадагалха таһалга, үнеэдые үрэжүүлхэ пункт, һүнэй шанар шалгаха лаборатори мүнөө сагай эрилтэдэ хүрэмөөр түхеэрэгдэнхэй гэжэ дэрэстэйнхид онсолон харуулба.

Эндэ фермэнүүд хоорондын социалис мүрысөөнэй хэлсээн баталагдаа. Хоёр фермые даагшадай хэлэһэн үгэнүүдые танай анхаралда табихаар гээшэ ха. «Манай комплекс ашаглалгада оруулагдаһаар үнишье болоогүй. Тиимэһээ бэрхэшээлнүүд олон. Тиигэбэ яабашье энэ жэлэйнгээ хахад жэлэй түсэбые һү абалгаар июниин 1-дэ, жэлэйнгээ даабарие декабриин табанда дүүргэжэ шадаха байхабди. Үнеэн бүхэнһөө 2100 килограмм һү һааха шэнэ социалис уялга абаабди. Энэмнай Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойдо бидэнэй барюулха ажалаймнай бэлэг болохо. Һанаһандаа хүрэхэ байһандаа этигэнэбди», — гэжэ Дэрэстэйн һү һаалиин фермые даагша Д. Б. Цыренова хэлэнэ.

«Маанадшье баһал Агуу Октябрьда зорюулжа, хахад жэлэйнгээ түсэбые майн тэн багаар, жэлэйнгээ даабарие декабриин табанда дүүргэхэ зорилготойбди. Үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр 2300 килограмм һү һаажа абахабди», — гээд Булагай фермые даагша А. Г. Югова мэдүүлээ һэн.

Энэ мүрысөөнэй аша туһа ехэтэй байха байһандань этигэмээр. Юуб гэхэдэ, хоёр коллективэй залуу һаалишад дүй дүршэлтэйшье, дадал шадабаритайшье боложо, ямаршье орёо зорилго бэелүүлхэ шадалтай болоо. Тиимэһээ Булагай, Дэрэстэйн комсомол-залуушуулай һаалиин фермэнүүдэй коллективүүдтэ ехэ амжалта хүсэел даа.

А. БУЙНОВ,
ВЛКСМ-эй Зэдын райкомой нэгэдэхи секретарь.

ҮЙЛЭДБЭРИ БА ЛЕКТОР

Коммунис партиин, Советскэ правительствын дотоодын ба гадаадын политикые олон түмэндэ тайлбарилан ойлгуулха, ажалшадые, илангаяа залуу үетэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлжэ, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ «Знание» бүлгэмэй лекторнүүд ехэ үүргэ дүүргэдэг байна. Мүнөө үедэ лекци бүхэнэй удхые һайжаруулха, үйлэдбэриин асуудалнуудтай нягта холбоотойгоор эмхидхэжэ, ажалшадай дунда ябуулагдадаг лекционно хүдэлмэриие ашаг үрэ ехэтэй болгохо зорилго табигданхай. Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай партийна комитет КПСС-эй Центральна Комитедэй эдэ заабаринуудые хүтэлбэри болгон, лекционно бүхы хүдэлмэреэ эмхидхэдэг байна.

Предприятиин парткомой дэргэдэ 80 хүнһөө бүридэһэн «Знание» бүлгэмэй эхин организаци эмхидхэгдэнхэй. Тиихэдэ предприятиимнай цех бүхэндэ лекторнүүдэй бүлэгүүд бии. Комбинадай ахамад мэргэжэлтэд, таһагууд ба цехүүдэй начальнигууд, үйлэдбэриин түрүүшүүл лекторэй хүнгэн бэшэ даабарие урагшатай һайнаар дүүргэнэ. Тэдэнэй олонхинь техническэ дээдэ ба тусхай дунда эрдэмтэй хүнүүд юм. Бүхы лекторнүүдэй хахадһаа үлүүнь партийна энэ даабари арбаад жэлэй туршада дүүргэжэ ябана. Тэдэнэр үйлэдбэри дээрэ эрхим һайнаар ажаллахынгаа хажуугаар лекционно хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, үзэл суртал нэбтэрүүлгэдэ хубитаяа оруулалсадаг байна.

Манай комбинадай эхин организациин бүхы гэшүүдэй 43-ниинь ССР Союзай орден ба медальнуудаар шагнагданхай, олонхинь «Социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэ», «Юһэдэхи табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгүүдтэ хүртэһэн байна. Барилгын материалнуудай цехэй начальник Н. А. Костенко, комбинадай үйлэдбэриин таһагай начальник И. И. Попенко, ахамад инженер А. А. Балдаев, Холтоһоной руднигай начальник П. А. Костылев, профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой А. Ф. Ваганов, ахамад механик Н. М. Добрынин болон бусад дүршэл ехэтэй лекторнүүдэй тоодо оролсоно. Тэдэнэр лекцидээ һайнаар бэлдэдэг, аймагай, мүн предприятиин үйлэдбэриин дүнгүүдые шадамараар хэрэглэдэг болонхой. Тиимэһээ тэдэнэй лекцинүүдые ажалшад ехэ анхаралтайгаар шагнажа, һонирхоһон асуудалнуудтаа гүйсэд харюу абадаг юм.

Һүүлэй хоёр жэлэй туршада комбинадай хүдэлмэришэдтэ 800 гаран лекци уншагдаа. Тэдэнэй хахадһаа олонхинь ниитэ-политическэ темээр, бусадынь научно-техническэ болон бусад темээр уншагдаһан байна. Залуу хүдэлмэришэдые һурган хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй үйлэдбэриин ба ниитын үүсхэлые дээшэлүүлхэ асуудалнуудта лекторнүүд ехэ анхарал хандуулдаг заншалтай.

«Знание» бүлгэмэй эхин организациин хүдэлмэриие комбинадай партийна комитет ударидан хүтэлбэрилдэг, хинан шалгадаг юм. Тэрэнэй ажал ябуулгын түсэб квартал бүридэ табигдажа, парткомой заседани дээрэ баталагдадаг гуримтай. «Знание» бүлгэмэй эхин организациин хүдэлмэри тухай», «Холтоһоной руднигай, шанаржуулгын фабрикын коллективүүдтэ лекционно пропагандын аша үрэ дээшэлүүлхэ тухай», мүн бусад асуудалнууд нёдондо жэл парткомой заседани дээрэ харагдаа һэн. Эдэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэнэй һүүлээр лекционно пропагандын хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд хараалагдаһан юм.

Урдань лектор бүхэн элдэб янзын темэнүүдээр лекци уншадаг байгаа. Тиигэхэдэ лекциин удха баларшаг байдаг һэн ааб даа. Хүн бүхэн олон ондоо темээр гүнзэгы удхатай лекци слондо ойлгосотойгоор уншажа бирахагүй гэжэ мэдээжэ. Энэмнай хүндэшье, харюусалгатайшье хэрэг ха юм. Тиимэһээ лектор бүхэниие тусхай асуудалаар (темээр) лекци уншадаг болгожо, мэргэжүүлхэ гэжэ шиидэгдэһэн байна. Энэ асуудал мүнөө гол түлэб зүб тээшээ шиидхэгдээ. Тиигэжэ лекцинүүдэй шанар һайжарна. Лекторнүүдэй шадабари дээшэлнэ.

Байгша оной эхиндэ комбинадай бүхы лекторнүүдые парткомдо суглуулжа, ажал хүдэлмэри тухайнь ашатай туһатай хөөрэлдөө үнгэргөөбди. Тиигэхэдээ хэн ямар темээр лекци уншанаб гэжэ дахин харагдаа Олонхи лекторнүүд түрүүнэй темэнүүдээрээ саашадаа лекци уншаха гэжэ шиидээ, заримаиинь шэнэ темэ абаха дуратай байгаа. Иимэ хөөрэлдөө эмхидхэхэдээ, лекторнүүдэй гол ажалые, мүн тэдэнэй эрдэм бэлиг болон шадабариие хараадаа абаһан байгаабди. Энэ хөөрэлдөөнэй һүүлээр «Знание» бүлгэмэй эхин организациин хүдэлмэриин жэлэй түсэб тодорхойлогдожо, парткомой заседани дээрэ баталагдаа.

Лекцинүүдэй
комбинадай, цех
аймагай шиидхэ
үйлэдбэриин асу
сэхэ холбоотой
Тиимэһээ комб
лективэй, аймагай
дай урда табигдаһ
гонуудтай лектор
нилсуулжа байдаг
бди. Энэ асуудала
тэй материалнууд
мой библиотекын
рилэгшэд суглуул
торнүүдтэ үгэжэ
Энэ хадаа ле
ажалда ехэ туһа
шагнагшадшье
асуудалнуудтаа
рюу абана.

КПСС-эй XXV
түүхэтэ шиидх
һүүлэй үедэ пар
ральна Комитедэй
тогтоолнуудые,
«Агууехэ Октябри
лис революцин 60
тухай» тогтоолые
дай ажалшадта та
ойлгуулха хэрэг
дэй мүнөөдэрэй ш
рилго болоно Окт
жэл тухай КПСС-
тогтоолтой танил
ажалшадай олохон
тивүүд урдань аб
лис уялгануудаа
байна. Жэшээнь,
бинадай Холтоһо
гай В. М. Ринчин
бригадын коллекти
оной түсэбтэ даа
ябриин 7-до, бүхы
лэй түсэбые 4 жэ
туршада дүүргэхэ
дэбэ. Энэ бригад
дэй үүсхэлые
олохон коллективү
шаан дэмжэһэн ба
гэжэ агуу Октябри
та ойн хүндэлэлэй
мүрысөөн предпри
хүүдтэ шэнэ
дэлгэрбэ.

Лекторнүүдэй
шадабари дээшэлүү
далда бага бэшэ
хандуулагдана.
бүлгэмэй республи
ганизациин, мүн
Захааминай райкомо
һан семинарнуудта
лекторнүүд ходо
далсана Энэ жэлэй
һарада, комбинадай
семинар зарлажа, б
до предприятиин
вэй, мүн лекторнү
табигдаһан зорил
танилсуулаа. Тиихэ
нүүд дүй дүршэл
хөөрэлдөө һэн.

Гэхэтэй хамта
комбинадай
бүлгэмэй эхин
зациин хүдэлмэр
додоо жэгдэ һай
лагдана гэхын
тагдалнууд үшөөл
һаар. Зарим ле
илангаяа залуушуу
тийна энэ даабар
рюусалга багатайга
на, уншадаг л
ажахын зорилгонуу
божо шаданагүй.
бүлгэмэй респуб
организаци эхин эм
хүдэлмэридэ бира
ламжа хүргэнэгүй.
лекторнүүдэй
Улаан-Үдэдэ үсөө
дана.

А. КАРА
Зэдын комб
парткомой секре
орд
Захааминай айма

X ТАБАН ЖЭЛ: АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

ШАНАР ШАЛГАХА ШЭНЭ АРГА

Заводой партийна комитет шанарай ба ашаг үрын табан жэлые гол хараадаа абан, предприятиин хүдэлмэришэн бүхэнэй ажал һайжаруулхын тула продукциин шанар үргэлжэ дээрэнь хинан шалгаха гурим нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулна.

Манай заводто хиналтын гурим нэбтэрүүлһэнэй зарим тэды дүн мүнөө гаргаха болоо һаа иимэ. Бидэнэй продукциие голохо ябадал 23 процентээр бага болоо, үйлэдбэриин голодоһон 7,1 процентээр хороогдоо, продукциин хэмжээн 19 процентээр ургаа, ажалай бүтээсэ 16,2 процентээр нэмээгдээ.

Жэлһээ үлүү сагай туршада заводтомнай предприятиин 67 стандарт (СТП) зохёогдоо. Энээнэй урда 28 иимэ стандарт зохёогдонхой байгаа. Мүнөө эдэнэй 76-ниинь үйлэдбэридэ хэрэглэгдэнэ. Стандартнуудай олонхинь анха түрүүшынхеэ предприятидамнай нэбтэрүүлэгдэжэ байна. Тээсгэн январь һарада шэнэ стандарт баталан абаабди.

Предприятиин стандартнуудай зариманэйнь дутуу дундануудтайшье һаань, бидэ эдээнэй ашаар хүдэлмэриин журам һулатай ба ажалаа эмхигүйгөөр хэдэг заводойнгоо албануудые элирүүлнэбди. Тэдэнэй тоодо худалдаа хэдэг, ахамад механигай, үйлэдбэриин, ахамад энергетигэй таһагууд болон бусад коллективүүд оролсоно. Эгээл тус таһагуудай шанарай коэффициент январь һарада бирагүй байгаа. Тэдэнэр түсэбөөр хараалагдаһан шанарай коэффициент хангажа шадаагүй һэн туладаа бага мүнгэн шанда хүртэхэ болоно.

КСУКП-ын (шанарые хинаха гуримай гол зорилго хадаа эрхим шанартай, мүн шанарай тэмдэгтэй продукци гаргаха хэрэг гэжэ бидэнэр ойлгонобди. Үнгэрһэн жэлэй туршада 118 детальда, гол үйлэдбэриин гурбан бүтээлдэ заводой шанарай тэмдэг олгогдоо һэн. Тэрэшэлэн «Агидель» гэжэ һахал абадаг прибор гүрэнэй шанарай тэмдэгтэй. Хүн зоной хэрэглэмжын заводто гаргагдадаг бүтээлнүүдэй хэмжээнэй 68,7 процент Шанарай тэмдэгтэй юм. Үшөө 8 продукци заводой Шанарай тэмдэгтэ хүртэмөөр болгохын түлөө байгша ондо тэмсэжэ байнабди. Мүн 1977 ондо 60-аад СТП зохёожо дүүргэхэ, эдэ хэмжээ ябуулгануудай үрэ дүнгүүдые харуулха хэрэг эмхидхэхэ байнабди.

Заводой партийна организаци КСУКП үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэдээ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлхын, продукциин шанар һайжаруулхын, ажалдаа коммунис ёһоор хандаха талаар олониитые хүмүүжүүлхын түлөө хэрэглэдэг байна. Жэшээлхэдэ, эрхим шанарай продукци гаргадаг хүдэлмэришэд моральна талаар урмашуулагдадаг. Ушар юуб гэхэдэ, тэдэнэрэй ажал тусхай тэмдэгтэй, мүн нарядынь эрхим шанарай гэһэн илгаатай юм.

Бүхы хүдэлмэришэдые болон цехүүдые мүрысөөндэ хабаадуулга гээшэ эрхим шанарай продукциин түлөө тэмсэлэй амжалтын нэгэ арга нүхэсэл гэжэ заводой партком тоолоно. Мүн комсомол болон залуушуулай тус хэрэгтэ оруулдаг хубита ехэ. Заводой комсомолой организаци шанар хинаха талаар горитой эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулдаг. Тиигэжэ хинан шалгагшанууд томилогдодог, «Комсомолой найдамта үгэ» гэһэн хубиин тэмдэг олгогдодог байна. Комсомол-залуушуулай бригадануудай дунда эрхим шанартай продукци ба тэрэниие саг болзор соонь тушааха талаар мүрысөөн улам бадарна. Жэшээлхэдэ, нёдондо залуу коммунист С. Баранова «Бүхы бригадаараа өөһэдынгөө хинамжа доро» гэһэн уряатай үүсхэл гаргаа һэн. Тиин энэ үүсхэлынь комсомол-залуушуулай 69 бригада дэмжэһэн байха юм. Тэдэнэй 13-ниинь мүнөө бригадын тэмдэгтэй болонхой.

Бүхы хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй өөһэд өөһэдынь ажалай үрэ дүнгэй түлөө харюусалгые дээшэлүүлхэ, предприятиин стандартнуудые зохёолгые дүүргэхэ, шанарай түлөө тэмсэлэй хүдэлмэриие бүри эмхи гуримтай болгохо, тэрэниие саашадань хараалха, предприятида КСУКП нэбтэрүүлгын, харуулан ойлгууламжын хэрэгсэлнүүдые шэмэглэн гоёохо гээшэ байгша оной гол зорилгонууд болоно.

Продукциин шанар комплексноор хинан шалгаха гурим үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгээр методическа семинарнуудай үнгэргэгдэжэ байбал, һайн һэн. Эдэ семинарнуудта Львов, Москва болон бусад томо хото городуудһаа мэргэжэлтэдые урижа боломоор гэжэ бидэ һананабди.

Буряадай ЦНТИ-гэй ба продукциин шанар дээшэлүүлхэ талаар түсэбүүдые зохёодог лабораториин дурадхалнууд манда туһална гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

В. НИМАЕВ,
прибор бүтээлгын заводой парткомой секретарь.

КПСС-эй РАЙКОМУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ЭРИЛТЭНЬ ҺУЛАДАНА

«Забайкалец» совхозой партийна организациин хамтын суглаанууд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай, Буряадай обкомой, Мухар-Шэбэрэй райкомой пленумүүдэй шиидхэбэринүүд заабол зүбшэн хэлсэгдэдэг. Гадна мүрысөөндэ, шэнэ социалис уялгануудые баталан абалгада хабаатай асуудалнууд коммунистнуудай онсо анхарал татадаг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Тиимэл хадань 1976 ондо тус ажахы муу бэшээр хүдэлжэ гараа. Жэшээлхэдэ, нёдондо 100.836 центнер орооһон абтажа, 23.946 центнерынь гүрэндэ худалдагдаа. Иигэжэ түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэжэ шадаа һэн. Гадна гүрэндэ нооһо, һү худалдаха даабари сүм бэелүүлэгдэһэн байха юм.

Адууһа малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар баһал горитой амжалта түйлагдаба. Үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2.381 килограмм һү һаажа, хонин бүхэнһөө 3.210 грамм нооһо хайшалжа абаһан байна. 100 толгой эхэ мал бүриһөө 86 тугал, 90 хурьга түлжүүлээбди гээд тус ажахын парткомой секретарь И. В. Рачинский тоосоо бэрихэдээ мэдүүлээ һэн.

«Забайкалец» совхозой партийна организацида хамтын суглаануудай хэр зэргэ бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэгдэдэг тухай асуудалаар парткомойнь хэһэн тоосоое зүбшэн хэлсэһэн КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой бюро дээрэ эдэ мэтын һайн жэшээнүүд тодоруулагдаба. Гэбэшье горитой дутуу дунданууд ушарна гээд бюрогой баталан абаһан тогтоол соо сэхэ заагдана.

Жэшээлхэдэ, суглаануудые үнгэргэхэ Уставаар хараалагдаһан болзор олон ушарта сахигданагүй, болзорынь хойшолуулагдана. Гадна коммунистнууд ехэ үсөөнөөр суглаандаа ерэдэг гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Энэ юуни дээрэһээ болоноб?

Нэн түрүүн суглаанда бэлэдхэлэй мууһаа болоно. Хоёрдохёор, энэ ажал ябуулгада юрын коммунистнууд огто хабаадалсадаггүй байха юм. Гурбадахяар, суглаанай үзэмжэдэ жэжэ божо, удха шанараараа һула асуудалнууд табигдана. Харин үйлэдбэриин экономическа ашаг үрэ дээшэлүүлгэдэ, партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэридэ хабаатай шиидхэгдээгүй асуудалнууд үшөө олон.

Онсолходо, һүүлэй таба-зургаан жэл соо партида шэнэ гэшүүдые абаха хүдэлмэри тон муугаар ябуулагдана. Тиигэжэ 1971 онойхидо орходоо партийна организациин гэшүүдэй тоо үсөөрһэн байха юм. Гэбэшье энэ тон шухала асуудал коммунистнуудай анхаралда табигдангүй үлөө.

Суглаан дээрэ хэлэгдэһэн шүүмжэлхы ажаглалтанууд, тэндэ оруулагдаһан дурадхалнууд саг соогоо бүридхэгдэнэгүй, дүүргэлтыень хинаха, шалгаха хэрэг муугаар ябуулагдана. Партийна эхин организацинуудай секретарьнарай һуралсал муугаар эмхидхэгдэнхэй. Энээнһээ боложо партийна суглаанууд һулаар үнгэрнэ, абаһан шиидхэбэринь, муугаар бэшэгдэнэ, дүүргэлтыень хинаха асуудал харааһаа алдагдана.

Эрилтын һуладаһанһаа боложо, эдэ дутуу дунданууд дайралдана гэжэ бюро тон зүб заагаад, эдээниие дары усадхаха эрилтэ парткомой урда табиба.

Г. РОДИОНОВ,
КПСС-эй райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.

ЖУРНАЛИСТНУУДАЙ СЕМИН

Уржадэр республикын хүдөө ажахын асуудалаар бэшэдэг журналистнуудай дунда эхилһэн хоёр үдэрэй семинар дүүрэбэ. КПСС-эй обкомой секретарь В. Ф. Лысов «Хүдөө ажахын үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ ба тэрэнэй шанарые һайжаруулхын түлөө республикын хэблэл, телевидени болон радиодамжуулгын хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго» гэһэн элидхэл хэбэ. Мүн семинар дээрэ Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын министрэй орлогшонор Г. П. Тюменцев, А. М. Кузьмин, Ф. Г. Бадеева, республикын уһанай ажахын ба мелиорациин министерствын ахамад инженер А. Б. Нечаев гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, хүдөө ажахын гол һалбаринуудые хүгжөөлгын зарим асуудалнууд дээрэ тогтоһон байна.

Бүхэсоюзна пресс-конференцидэ хабаадалсаһан тухайгаа «Правда Бурятии» газетын редакторай орлогшо П. Л. Натаев «Буряад үнэн» газетын хүдөө ажахын таһагые даагша Б. А. Гылыков гэгшэд семинарта хабаадагшадта дэлгэрэнгы
жэ үгэбэ.

Хүдөө ажахын
нуудай шанарые
хэ асуудалаар айма
тэнүүдэй хэр зэрг
тухай шэнжэлэл
кын телевидени бо
дюодамжуулгын
редактор М. Н. Я
һэн байна.

Ц. ДУГ
Буряадай А
журналистнуудай
правлениин се

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

ОДЕССЭ. Селекционно-генетикын Бүхэсоюзна институдай эрдэмтэдэй ухаалан зохёоһон хүрэнгын үрэһэ сэбэрлэхэ оньһожоруулагдамал комплекснууд эрхим шанартай үрэһэ тарилгада бэлдэхэдэнь Хара далай шадарай таряашадта туһалха байха. Иимэ комплекснууд областиин үрэһэнэй тусхай ажахынуудта баригдажа эхилэнхэй. Энээндэ тусхай байра хэрэггүй юм. Хүнгэн, түмэр-бетонһоо бүтэһэн байра хэрэглэхэдэ болохо. Ургаса хуряалгын эхилээр областиин үрэһэнэй ажахы бүхэндэ иимэ комплекснуудые барихаар хараалагдана.

УЛЬЯНОВСК. Областиин колхоз, совхозуудта тарилгын оньһожоруулагдамал агрегадуудые бүридүүлэгдэжэ дүүрэбэ. Газарай хүрьһэ элдүүрилхэ, полидо үрэһэ хүрэнгэ ба үтэгжүүлгэ зөөхэ, тарилга хэхэ, агрегадуудые шалгаха, заһабарилха, тарилгада хабаадагшадай хэрэглэмжэ хангаха звенонууд тэдээндэнь оролсоно. Тарилгын хүдэлмэри эмхидхэхэ иимэ түрүү онол арга Дунда Волгын олонхи ажахынуудта түрүүшынхеэ нэбтэрүүлэгдээ.

СВЕРДЛОВСК. Свердловско хүдөө ажахын институдые дүүргэжэ гараһан түрүүшын бүлэг мэргэжэлтэдтэ зооинженерэй дипломууд барюулагдаба. Тэдэнэр Ураалай, Сибириин ажахынуудта ажаллахаяа ошохонь. Эдэ хүбүүд, басагад һуража байха үедөө мал ажалай комплекснууд, тодорхойлон хэлэбэл, область доторхи эгээл томо «Горноуральский» гэжэ гахай шахан таргалуулха совхоздо хүдэлмэрилжэ, дадал дүршэл олоһон байна

МАХАЧКАЛА. Сулак мүрэн дээрэ баригдажа байһан Миатлинска ГЭС-эй барилгада хэрэгтэй продукци бүтээн гаргаха бетоной завод ашаглалгада оробо. Энэ предприятиие болзорһоо урид тушаажа, Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгынгаа шухала пунктнуудай нэгые дүүргэв.

БАКУ. Автомобилиин юрэ бусын түлишэ туршалга эндэ дүүрэбэ. Арбан процент хүрэтэр уһа холиһон бензиниие түлишэ болгон хэрэглэбэ. Иимэ түлишэ хоро багатай байна: тэрэнэй шатахада, агаар бузарладаг азот, углекислэ газ хоёрой гараса уһанай туһаламжаар хоёр дахин бага болоно. Азербайджанай ССР-эй Наукануудай академиин эрдэмтэдэй зохёоһон, үндэр хэмда химическэ препарадай туһаламжаар иимэ бензин абтадаг болоо.

(ТАСС).

Зейскэ ГЭС дээрэ

ТҮРҮҮШЫН МИЛЛИАРД

ЗЕЯ. (Амарай область). (ТАСС-ай корр. А. Кравченко). Зейскэ ГЭС-эй агрегадууд түрүүшын миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ үгэбэ. Амар шадархи хүгжэжэ байгаа түбүүд болон хүдөө ажахын комплекснууд, Байгал-Амарай түмэр харгын барилгашад энэ станциһаа электрын элшэ абана.

ГЭС-эй агрегадуудай хүдэлсэ тон найдамтай байна гэжэ мэргэжэлтэд тэмдэглэнэ. Тэрэнэй дүрбэдэхи агрегат мүнөө жэл ашаглалгада орохо. Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ой болотор эндэхи ГЭС 800 миллион киловатт-часһаа дээшэ электрын элшэ хүсэ үгэхэ юм. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэйхиие хоёр дахинһаа ехээр үлүүлхэ.

УЛААН ТУГТА ХҮРТЭБЭ

Алас-Дурна зүгтэхи эгээн томо электростанци болохо Зейскэ ГЭС-эй барилга үргэлжэлһөөр. 1976 оной социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр «Зеягэсстройн» коллектив КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугаар шагнагданхай.

Энэ жэлдэ барилгашад 300 мянган кубометр бетон шудхалаа хэхэ, 215 мянган киловатт хүсэтэй дүрбэдэхи агрегат ашаглалгада тушааха юм. Агуу Октябриин хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһан барилгашад габшагайгаар хүдэлжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: барилгын талмай дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико.

Иван Иванович Евсеев (зураг дээрэ)
ГЭС-эй барилгын түрүү комплексно бригад
тэлбэрилдэг. Зейн барилгашадай дунда тэрэ
лэн Социалис Ажалай Геройн хүндэтэ нэрэ
хүртэнхэй. Коммунист, КПСС-эй XXV съез
легат Евсеевэй бригада Октябриин ойн баяр
тэр жэлэйнгээ даабари дүүргэхэ гэжэ эрш
гээр ажаллажа байна. ТАСС-эй фотохро

МАНАЙ ҮЕЫН ХҮН

Түрүүлэгшэ

очерк

Б. ЯБЖАНОВ

I.

БЬЭ ХУРЯАЛГАН түлэг дундаа байба. үдэртэй манаар хушаг ан нуга дээгүүр алтан алдайн мүнгэн аялга хэлдэ уян зөөлэхэнөөр соностоно. Сэбэр, агаар шиигэй, хүб ай үнэрөөр холилдоно. рд-шэрд гэһэн хажуу эршэтэй абяан үнэгэ йроор һажаһан бай ние сошоон һэреэнэ.

Олон хүнүүдые дахуул тэбхэр үргэн бэетэй нэгэшье зогсонгүй, үр өөр далайн сабшажа, шаа шуумайһаар.

«Түрүүлэгшынгээ иигэжэ сабшажа ябахада, зогсолтой гээшэб» — сэдьхэһэн хүнүүд хой онь дахасалдан яаранад. Трактор, косилкануу хаана юм? Мүнөө саг гар хажуур үни заяанда гагдаа бэшэ аал? — асуудал гайхуулна той.

Үнэн дээрэ тоорынхид э хуряалгаяа үнинэй һожоруулаанхай юм. Ха хажуураар сабшажа ашаднай ажахын механи орнууд, жолоошод, инже но-техническэ, бухгалте аппарадай хүдэлмэри шэдһөө эхилээд, правле н түрүүлэгшэ, партко секретарь хүрэтэрөө өөнэй 5 сагһаа 9 саг бо гар хажуураар үбһэ дэг заншалтай юм. Тии 9 сагһаа хойшо тэдэ өөһэдынгөө харюусал ажал хэдэг.

1970 оной февралиин да Тоорын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тоосоото галтын суглаан боложо, колхознигууд бултадаа Ар Степанович Иринчее түрүүлэгшээр һунгаха гараа үргөө бэлэй.

Шэнэ түрүүлэгшын хү хүндэ ажал үдэр һү үлхэлдүүлэн эхилээ Эгээ түрүүн колхозойн адууһа малые абарха эгтэй байгаа. Зон соо госо һайнтай хүнүүд гэлсэдэг. Аймаг соогоо зэргэдэ ябаһан «Си » колхозойхид мал хүсэд хүрэхэ һолоомо туһалба. Хүшэр хүн үнгэрһэн түрүүшын шэлгэ — ниитын малда эл һайса бэлэдхэхэ гэ гол эрилтэ шэнэ түрүү шын урда табяа бэлэй.

1970 оной хабарай та тын урда тээхэнэ колхо бүхы эдэбхитэдэй хатайгаар правле парткомой нэгэдэ зүблөөн үнгэргэгдөө. Үеын үеһөө хүнүүдые һэн газараа һайнаар ха, харууһалха ёһотой — гэжэ түрүүлэгшэ хэлээ һэн. — Мал һаа ашаг олзотойгоор лын тула таряа ехээр ха гэжэ энэ жэлэй хүндэ үбэлжэлгэ дые һургаба гээшэ.

Тиигэжэ ороохо тарянай ургасын нюуса бэдэ эхилэгдээ һэн. Трак бригада бүхэндэ дото мэргэжэл нэбтэрүүлхэ үсхэл ехээр дэмжэг тракторист бүхэн тус ажалтай боложо, тэрэ э түлөө бүрин ха дааг болоо.

рдохёор, хязг, овсюк мэтын буртаг ногоонуу усадхаха хэрэгтэ, мүн лангай нюруу тэгшэл культиваци угаа туһа агротехническэ арга. Культиваци хэһэнэй таряанай ургаса дээшэлүүлэгдээ. Гурбадахяар, таряалан нюрууе катогоор тэг ороoһоной үрэһэн гүнзэгыдэ нэгэ зэр таригдажа, ургаса хожомоо адли болзорто хүсэдэг шуу. Үрэ тариһанай удаа мөөр (кольчато) катогоор та газар тэгшэлхэдэ шингээ табихагүй гадна, хүрьһые һалхин хамгаалха тоншье һаа ла агротехническэ арга

Минеральна үтэгжүүлгэ лан дээрэ ехэхэн хуби асараа. 1970 ондо ой правлени таряашадай урда шэнэ зорилго табиһан, ороoһо таряа ургуулха талаар түсэбтэ даабари үгэһэн юм. Эдэ бүгэдэһөө гадна даабарияа дүүргэһэн тракторна бригадын коллектив бүхэндэ 100 центнер ороoһо, мүн түсэбһөө гадуур абтаһан ороoһоной 20 процент өөһэдтэнь үгтэхөөр материальна урмашуулга зохёогдоһон байгаа.

— Манай колхозой ноёд ехэ юумэ найдуулхаар бэрхэ аад, үнэн дээрээ хэлэһэн үгэеэ дүүргэхээр хомор агша, — гэжэ Шулуутын отделениин механизаторнууд түрүүлэгшын үгэдэ үнэншөөгүй һэн

«Хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ бай, тэрэгүй һаа, зондоо этигэлгүй болохош», — гэжэ түрүүлэгшэ өөртөө тобшолол хэбэ.

Нэгэтэ тарилгын хүдэлмэриин эгээ түлэг дундаа ябажа байхада, Абрам Матуевай агрегадта түрүүлэгшэ хүрэжэ ерэбэ.

— Аркадий Степанович, энэ ажалһаа болюулыт намайе, — гэжэ тэрэ халамгайшье һаа, шогтойгоор энеэсэгээбэ. — Ай ёо-ёо, энэ аммиагайшни умхэй гээшэнь, хүнэй тэсэхэ, тулахын аргагүй.

II.

— Мүнөөдэр ажалһаашни табиһууб, гэртээ ошожо амараад ерэ, — гээд, түрүүлэгшэ тэрэниие гэртэнь асарба. — Энэмнай, нүхэр техникэ бшуу, ама халамгайгаар трактор жолоодожо огто болохогүй...

— Бальжан Маланович, нютагай хүн хадаа зоноо һайн мэдэнэш, — гэжэ үглөөдэрынь тэрэ парткомойнгоо секретарь нүхэр Кырмыгеновтэ хандаба. — Энэ Абрам Матуевые яахамнайб? Үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэхэдэ, ойлгоһон шэнги байгаад, тээ хэды болоод баһал архяа уужа захална. Энээндэ нэгэ оньһо олохо хэрэгтэй, тэрэгүй һаа харгыһаа хадуурхань.

Аркадий Степанович Матуевтаяа үнихэн «тулалдаа» бэлэй. Гэбэшье хуушанай багшын тэсэбэритэйгээр, энэрхы дулаан сэдьхэлтэйгээр оролдожо байхада, Абрамшье «һула табиһан һура жолоогоо» татажа эхилээ һэн.

Тэрэ жэлдэ таряаниншье һайн гараа бэлэй. Гектар бүхэнһөө 10,5 центнер гэхэ гү, али бүхы дээрээ хуряагдаһан таряанинь 31,2 мянган центнер болоо. Энэнь 1969 онойхидо орходоо 10,2 мянган центнерээр үлүү байба. Механизаторнуудшье урмашаба. Газартаа эзэн ёһоор хандажа, һайнаар элдүүрилхэ хэрэгтэй гэжэ таряашад, тэрэ тоодо Абрам Сундуевич Матуевшье ойлгобо. Ушарынь юуб гэхэдэ, Абрам Матуевай минеральна үтэгжүүлгээ хабар муугаар оруулһан газартань алаг соохороор ургажа, эндүүгэнь эли тодоор харуулаа ха юм.

ПРАВЛЕНИИН, парткомой түсэбтэ даабарине дүүргэһэн бригадануудай таряашад нэмэлтэ түлбэреэ хүсэд дүүрэн абаба. Тоорынхид тиигэжэ хүсэ шадалдаа этигэбэ, ажалдаа зоригжобо. Энэнь колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй эгээ ехэ илалта болоо бэлэй. Тиигэжэ һүүлэй хоёр жэлдэ 50—55 мянган центнер ороoһо хуряажа шадахабди гэжэ хабарай тарилгын урда тээ түрүүлэгшын хэлэһэн үгэнь мүнөө бүтэхэ тээшээ боложо үгэбэ.

Эндэ намарай паар ехээр хахалагдажа эхилээ. «Намар муугааршье хахалагдаһан паар хабарайхиһаа холо дээрэ» гэжэ мэдээжэ. Малшадшье, илангаяа хонишод, малаа таряанай үзүүр дээрэ бэлшээжэ, атаруулха һанаатай намарай паарта дурагүйдэдэг байгаа. Таряа хуряалгаһаа эхилээд, газарай хүрэтэр 2000 гектар хахалагдаа һэн.

1971 оной хабар таряашад ондоохоноор хүдэлжэ эхилбэ. Хэрбээ урдань хашуулга, баадхалгын хүсөөр минеральна үтэгжүүлгэ оруулдаг байгаа һаа, харин мүнөө отделенинүүдэй агрономууд, бригадирнууд тэрэнээ буляалдажа ородог юм.

Тиигэжэ тэрэ жэлдэ 2,5 мянга гектар таряалан үтэгжүүлэгдэжэ, бүхы талмайн (3,5 мянган гектар) гектар бүхэнһөө 13,8 центнер ороoһон хуряагдаба. Үнөөхи Абрам Сундуевич Матуевай ажалладаг Тоорын отделениин таряашад гектар бүриһөө 16,4 центнер ороoһо хуряажа абаа һэн. Колхозой правлени, партком таряашадай хүдэлмэриинь дүнгүүдые согсолхо зуураа, Абрам Матуевай өөрынь нэрые һиилэһэн алтан часыгаар шагнаба. Иимэ үндэр нэрэ хүндэдэ хүртэһэн таряашан танихын аргагүйгөөр хубилаа һэн. Мүнөө тэрэ хүн зондоо хүндэтэй эрхим механизатор болонхой.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой мэргэжэлтэд, нэн түрүүн агрономууд Александр Мижитович Холбоев, Борис Матеевич Татаров, Геннадий Дашиевич Алтаев, залуу мэргэжэлтэн Савва Долгорович Мункуев гэгшэд оронойнгоо түрүү ажахынуудай туйлалтануудые шудалжа, дүй дүршэлыень ажахыдаа хэрэглэжэ эхилээ. Жэшээнь, РУМ гэжэ хуурай үтэгжүүлгэ газар дээгүүр сасадаг түхеэрэлгэ хэрэглэхээ болиһоор үни болонхой. Хэрэгһээ һалаһан сеялкэнүүдые ашаглажа, үрэһэнэй булагдаха гүнзэгы соо, 7—8 сантиметр гүнзэгыдэ хуурай үтэгжүүлгэ оруулдаг болоо. Энээниие мүнөө локально-ленточнэ арга гэнэбди. Тиигэһээр байтар фосфорно үтэгжүүлгэ ороoһоной үрэһэнтэй сугтань хүрьһэндэ оруулдаг шэнэ түхэлэй сеялкэнүүд бии болоо һэн.

Түрүүшын жэлнүүдтэ лущильнигаар аммиагай уһан газарай хүрьһэндэ оруулагдадаг байгаа. Харин 1972 ондо колхозой дархашуул коммунист Иван Шобоев түрүүтэй азотно үтэгжүүлгэ хүрьһэндэ оруулха тусхай агрегат бүтээбэ. Энэ агрегадай һайшаамаар талань юуб гэхэдэ, үрэһэнэй булагдаха гүнзэгыдэ (7—8 сантиметртэ) минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдажа, тиихэдээ ууралтажа дээшээ дэгдэхэгүйһөө гадна, ургамалдаа һайн тэжээл үгэнэ. Хоёр сеялкэ холбогдоходоо, яһала үргэн газар даража абана. Тиимэһээ уужам талмайтай таряалан дээрэ үдэртөө 40 гектар газар үтэгжүүлэгдэхэ аргатай.

III.

ЯМАР ҮРЭҺЭ таряабши, тэрэнэйнгээ зэргээр ургаса хуряахаш» гэжэ таряашад хэлсэдэг. Нээрээшье, хэды һайнаар элдүүрилэгдэһэн газар байг, тэрээндэ фосфорно - азотно үтэгжүүлгэнүүдые хэдышье ехээр оруула, зүгөөр, муу үрэһөөр таряа һаа, ургаса биратай абахагүйш. Колхозой түрүүлэгшэ ахалагша агроном хоёр 1971 онһоо эхилжэ, нютагайнгаа газарта, байгаалиин сагай уларилда тааруу, зохид сортын үрэһэ бии болгохо асуудал шиидхэхын тула яһала ехэ хүдэлмэри хэжэ байна.

Энэ ажахын таряалан хадатай уулатай газарта аад, өөрын онсо уларилтай юм. Тиимэһээ тэдэ нолинуудта таараха, зарим тээнь эртээр эдеэгээ хүсэдэг сортын үрэһэн таригдана. Жэшээнь, Шулуутын отделениин таряалан дээрэ «Бирюсинка» гэжэ сортын үрэһэн таараа. Тэрэ бэшэ сортнуудһаа бага шэгнүүртэйшье һаа (гектар бүхэнһөө 20—22 центнерээ дээшэ ороoһо үгэдэггүй), «Комета», «Саратовская» гэхэ мэтын сортнуудай шэнисэдэ орходоо түргөөр эдеэшэдэг. Мүнөө эндэхид «Грекум», «Бурятская-31» сортнуудай шэнисэ туршажа байнхай

Колхозой түрүүлэгшэ урагшаа эрмэлзэдэг механизаторнуудай, мэргэжэлтэдэй хүсэ шадалые, ухаан бэлигые зүбөөр хэрэглэжэ, ороoһонойнгоо ургасые жэлһээ жэлдэ дээшэлүүлжэ байна. Наймадахи табан жэлдэ ороoһо таряанай хэр зэргээр энэ ажахыда үйлэдбэрилэгдэжэ байһаниие харуулһан иимэ баримта дурадхая. Наймадахи табан жэлдэ 128.005 центнер ороoһо үйлэдбэрилжэ, 17.207 центнерыень гүрэндэ худалдаа һаа, харин юһэдэхи табан жэлдэ 236.403 центнер үйлэдбэрилжэ, 42.555 центнерыень Эхэ орондоо тушааһан байна. Тиигэжэ ороoһо үйлэдбэрилгээ 184 процентээр, гүрэндэ худалдалгаяа 247 процентээр нэмээгээ.

Ороoһо ехээр ургуулхаһаа гадна, малай һайн тэжээлтэй болохо талаар ехэ ажал хэгдээ. Хэрбээ 1970 ондо бүхы сабшалан дээрэһээ 9,2 мянган центнер үбһэн хуряагдаа һаа, юһэдэхи табан жэлэй һүүлшын жэлдэ 19 мянган центнер үбһэ хуряажа абаа. Зуун-Моринской комплексын дэргэдэ 240 гектар һайжаруулагдамал бэлшээри бии болгоод, олон жэлэй ногоо ехээр тарижа эхилээ.

Энээнэй ашаар энэ колхозой малшад мал ажалай продукци ехээр абадаг, гүрэндэ худалдадаг болоо. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада үнеэн бүриһөө абадаг һүниинь 509 килограммаар нэмээ. Хонин бүриһөө дунда зэргээр 4 килограмм ноoһо хайшалдаг болонхой. Гадна хонидой, үхэрэйнь тоо олошороо.

Эдэ жэлнүүдтэ ажалдаа амжалта туйлаһанай түлөө Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй Улаан тугаар, РСФСР-эй Хүдөө ажахы министерствын Улаан тугаар, КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаа һэн.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада колхоз ехэхэн барилга хээ. 1800 хонинюй 3 байра, 400 үхэрэй комплекс баригдаа. Үшөө 800 үнеэнэй комплекс Тоородо баригдажа эхилээ. 900 үнеэтэй 7 бишыхан гүүртын орондо 1200 үнеэнэй хоёр комплекс һайн бэлшээритээ һаяын жэлнүүдтэ ашаглалгада үгтэхэ юм.

48 автомашинын гараж, комбайн, тракторнууд болон хүдөө ажахын техникэ хадагалха байра бүтээгдээд байна.

Ой модо сэбэрлэжэ, 220 гектар намаг хатаажа, 793 гектар шэнэ газар ашаглаа, мүн ургасаар муу сабшалан болон бэлшээринүүдые үндэһөөрнь һайжаруулаа. 300 гектар Хара-Шэбэрэй намаг хатааха, Нарин нуурай уһалууриин системэ бариха, Шулуутада хонидые бэлшээхэ 280 гектар һайжаруулагдамал бэлшээри бии болгохо гээшэ удаадахи хэрэгынь болоно.

— Холын хараа түсэб тухайгаа хэлэбэл, манай колхоз һү һаалиин мал, хонидые үсхэбэрилдэг болохо ёһотой, 25 мянган хони тэжээжэ, ноoһо худалдалгаяа 2,5 — 3 дахин нэмээхэбди. Тиихэдэ 25—30 мянган центнер һү жэл бүри гүрэндөө тушаадаг, хоёр дахин ехэ мяха худалдадаг болохобди, — гэжэ түрүүлэгшэ хэлээ һэн.

Тиимэ даа. Хүтэлбэрилэгшэ мүнөөдэрэйхээр байхагүй, харин холые хараха, үглөөдэрэйхи тухайгаа бодомжолхо зэргэтэй. Аркадий Степанович иимэл шэнжэтэй хүн.

Түнхэнэй аймаг.

АГИТБРИГАДАНУУДАЙ ХАРАЛГА

Мүнөө үедэ манай орон дотор арадай уран бэлигтэнэй Бүхэсоюзна 1-дэхи фестиваль боложо үргэлжэлһөөр. Энэмнай хэнэйшье мэдэһээр, Агуу Октябриин 60 жэлэй алдарта ойдо зорюулагдана. Һаяхан Улаан-Үдэ хотодо агитбригадануудай зональна харалга боложо үнгэрбэ. Энэ харалгада Хабаровска хизаарай табан коллектив. Шэтын областиин дүрбэн агитбригада, Яхадай ,АССР-һээ гурбан, манай республикын зургаан агитбригада хабаадаһан байна

Энэ харалга ород драмын театрай зал соо болобо. Тиихэдээ манай республикынхид тус харалгые һээгээ. Зүүн Сибириин 18 коллективэй 200-гаад түлөөлэгшэд хэдэн үдэрэй туршада Бүхэсоюзна, Бүхэроссин лауреадуудай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэбэ. Конкурс дээрэ агитбригадануудай харуулһан гол темэнүүд гэбэл, БАМ-ай барилга, хүдэлмэришэн, таряашанай габшагай ажал, Эхэ ороноймнай туйлаһан амжалтнууд, продукци түргэн саг соо шанар һайнтайгаар үйлэдбэрилгэ гэхэ мэтэ болоно. Мүн баһа эндэ ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг зон, архиншад, муу шанартай продукци гаргадаг залхуу, зайран хүнүүд.

Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан темэдэ Шэтын медицинскэ институдай «Бицепс» гэһэн агиттеатр өөрынгөө программые зорюулаа. Тэдэнэр В. Маяковскиин зохёолнуудые шадамар бэрхээр хэрэглэжэ, манай үбгэ, эсэгэнэр яажа Октябриин туйлалтануудые хамгаалааб, ямар юумэнэй урдаһаа эбсэшэгүйгөөр тэмсэдэг байгааб гэжэ тодо һайнаар, тоб гэмээр харуулжа шадаа. Мүн лэ баһа энэ темэдэ Николаевск-на-Амуре хотын «Корабелы» гэһэн агитбригада наадаяа харуулба. Эдэнэр Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ совет хүнүүдэй харуулһан баатаршалгые, түрэл предприятиингаа түүхэ болон мүнөөдэрэйнь ажал хэрэгүүдые уран үгын, хатар дуунай хүсөөр харуулба. Зүүн-Сибириин культурын институдай агитбригада «Залуу наһамнай урагшаа зори» гэһэн программатай байгаа. Теэд ерээдүйн режиссернууд һанаһанда хүрөөгүй. Тэдэнэр өөһэдынгөө урда табиһан зорилгоёо дүүргэжэ шадаагүй, темээ хүсэд тайлбарилаагүй. Энэнь ехэ голхормоор байна. Юуб гэхэдэ, һайн агитбригада эмхидхэхээр бүхы арга боломжонууд тус институдта бии байгаа ха юм.

Зональна харалгада хабаадалсаһан олохон агитбригаданууд БАМ-ай барилгые харуулһан байна. Эндэ илангаяа һайнаар Улаан-Үдын шэлэй заводой соелой байшангай дэргэдэхи «Алмаз», Нижнеангарскын соелой байшангай «Чайка» гэһэн агитбригаданууд наадаяа табижа, харагшадай магтаалда хүртөө.

Сэлэнгын хүдөөгэй соелой байшангай агитбригада оршон тойроохи байгаалиие хамгаалха асуудалда анхаралаа хандуулаа. Тэдэнэр Байгалай уһые бузарлагшадтай, хулгайгаар агнуури хэгшэдтэй эрид тэмсэлгэ хэһэн байна.

Агуу Октябриин 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан 1-дэхи Бүхэсоюзна фестивалиин зональна харалга боложо дүүрэбэ. Эндэ шалгарһан найман агитбригаданууд лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртөө. Мүнөө үедэ тус агитбригадануудай хүдэлмэриин халуун хаһа орожо ерэнхэй. Тиимэ һэн тулань зональна харалгада ушарһан зарим тэды дутагдалнууд тухайнь хэлэлтэй. Нэгэдэхеэр, агитбригадануудай сценаринь муу, хүсэд һайнаар бодожо үзэгдөөгүй байха юм. Энэ хэрэгтэ уран зохеолшод, режиссернууд туһалха зэргэтэй. Хоердохеор, агитбригадын бүридэлдэ ороһон хүн бүхэн дүрбэн тэгшэ бэлигтэй гэхэ гү, али уран гоеор уншадаг, һайнаар дууладаг, хатардаг байха болоно. Энэ талаар зарим агитбригадануудай гэшүүд муу бэлэдхэлтэй байгаа.

Гэбэшье зональна харалга бүхы дээрээ һайнаар үнгэрөө. Коммунис еһоор ажал хүдэлмэридөө хандаха, сүлөө сагаа зүбөөр ашаглаха асуудалнуудые шиидхэлгэдэ агитбригаданууд өөһэдынгөө хубита оруулха бээз гэжэ найдагдана.

Д. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **Хойто - Байгалай аймагай соёлшодой «Сахали» гэһэн агитбригада.**

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

УРАН ЗОХЁОЛ НЭБТЭРҮҮЛГЭ ХЭР ЯБАНАБ

Үнгэрһэн 1976 он хадаа үйлэ ушарнуудаар баян жэл байгаа гээд мэдээжэ: КПСС-эй XXV съезд болоо. Тиихэдэ СССР-эй уран зохёолшодой VI съезд боложо үнгэрөө.

Манай республикын Уран зохёолшодой холбооной дэргэдэхи уран зохёол нэбтэрүүлгын бюро «Партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө» гэһэн уряа доро ажал хүдэлмэриеэ ябуулжа байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай уран зохёол нэбтэрүүлгын бюро авиазаводой, локомотив-вагон заһабарилгын заводой, «Теплоприборой», шэлэй заводой, Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай, нарин сэмбын комбинадай болон бусад эмхи зургаануудай партийна, комсомолой, профсоюзай организануудтай хамта 1600-гаад уулзалгануудые үнгэргөө. Уран зохёолшод городой болон хүдөөгэй ажалшадтай, һургашанартай, студентнэртэй, Совет Армиин сэрэгшэдтэй уулзажа, шэнэ зохёолнууд тухайгаа хөөрэжэ үгэбэ. Буряад ороноймнай 70 гаран уран зохёолшод арбадахи табан жэлэй түрүүшүүлтэй уулзахадаа, Агуу Октябриин хүндэлэлдэ абтаһан дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудаа дүүргэхыень уряалба. Уран зохёолшод лекцинүүдые, творческо үдэшэнүүдые, литература, искусствын үдэрнүүдые үнгэргөө. Өөрынгөө зохёолнууд тухай хөөрэжэ үгэхэһөө гадна, тэрэнээ уран гоёор уншаһан байха юм. БАМ-ай барилгашадтай 47 уулзалга, һургуулиин үхибүүдтэй 260, хүдөөгэй ажалшадтай 540 уулзалга, уншагшадай 25 конференци үнгэргөө.

«Эхэ орон тухай, парти тухай, хабар тухай» гэһэн поэзиин үдэшэ М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ соо үнгэрөө һэн. Буряадай уран зохёолшодой холбооной түрүүлэгшэ, РСФСР-эй гүрэнэй шангай лауреат Н. Г. Дамдинов СССР-эй уран зохёолшодой VI съезд тухай сугларагшадта хөөрэжэ үгэбэ. Харагшадай урда республикын шангай лауреат Ц. Дондокова, СССР-эй уран зохёолшодой 1-дэхи съезддэ хабаадагша Д. Хилтухин, поэдүүд А. Щитов, Ч-Р. Намжилов, М. Лукашевич, Ц. Жимбиев гэгшэд буряад литература тухай хөөрэһэн, өөһэдынгөө зохёолнуудые уншаһан байна. «КПСС-эй XXV съездын, СССР-эй уран зохёолшодой VI съездын шиидхэбэринүүд болон буряадай литературын зорилгонууд» гэһэн темээр 290 гаран уулзалганууд үнгэргэгдөө, элидхэлнүүд уншагдаа. Иимэ үдэшэнүүд республикын бүхы аймагуудта болоо. Партиин XXV съездэдэ зорюулагдаһан үдэшэнүүдэй түгэсхэлынь 8-дахи ГПТУ соо болоо һэн. Энэ үдэшэдэ ажалай түрүүшүүл, уран зохёолшод, тус ГПТУ-гай һурагшад хабаадалсаба.

М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ соо уран зохёолшодой ойн литературна үдэшэнүүд үнгэргэгдөө. Тиигэжэ манай Буряад ороной хүн зон Салтыков-Щедринэй 150 жэлэй ойе, Муса Джалилай 70 наһанай ойе, Жамсо Тумуновай 60 жэлэй ойе, Дондок Улзытуевай 40 жэлэй ойе тэмдэглээ.

Мяха-консервын комбинадай соёлой байшанда «Нэгэ бүлэ соо» гэһэн поэзиин үдэшэ болоо бэлэй. Тэрэ хадаа совет Конституциин үдэртэ зорюулагдаһан байгаа. Энэ үдэшэдэ хабаадалсаһан поэт Н. Дамдинов өөрынгөө шүлэгүүдые уншахаһаа гадна, мүн баһа СССР-эй ондоо арадуудай уран зохёолшодой шүлэгүүдые уншажа, харагшадай халуун магтаалда хүртэбэ.

Залуушуулда зорюулагдаһан номой долоон хоног хадаа залуу үетэниие номдо дуратай болгоно гэжэ эндэ үгэ хэлэһэн уран зохёолшод В. Митыпов, Ч-Р. Намжилов, А. Бадаев, М. Самбуев, В. Липатов, Ц. Жимбиев, Б. Дугаров, Г. Раднаева, В. Гуменюк гэгшэд тэмдэглээд, өөһэдынгөө шэнэ зохёолнуудаа уншаба. Мүн баһа үхибүүдтэ зорюулагдаһан номуудай һайндэр болоо һэн. Тэрээнһээ гадна, «Парти — манай ударидагша», «Хүдэлмэришэнэй омог нэрэ» гэхэ мэтэ уран зохёолой тематическа үдэшэнүүд үнгэргэгдэһэн байна.

Олон тоото уншагшадтай һайн харилсаа байгуулха аргануудай нэгэн гэхэдэ уншагшадай конференци болоно. Үнгэрэгшэ жэл Ц. Жимбиевэй «Талын харгынууд», «Гал могой жэл», Ц. Галановай «Хун шубуун», М. Жигжитовэй «Далай шадарай дайда», Р. Белоглазовагай «Ритка» гэһэн романуудаар конференцинүүд үнгэргэгдэбэ. Эндэ хүдэлмэришэд, малшад, таряашад, студентнэр хабаадалсаа. Уран зохёолшод культурын университедэй зарим хэшээлнүүдые үнгэргэдэг, шэнэ зохёолнуудтаа танилсуулдаг байна. Нёдондо жэл Прибайкалиин, Мухар-Шэбэрэй, Ахын, Хойто-Байгалай аймагуудта литература, искусствын үдэрнүүд боложо, Буряад ороной олон тоото уран зохёолшод эдэ үдэрнүүдтэ хабаадаа. Бидэнэр зунай үедэ илангаяа ехэ анхарал амаралтын байшангуудта, курортнуудта, пионерэй лагерьнуудта хандуулнабди.

Уран зохёол нэбтэрүүлгын бюро ехэ эдэбхитэйгээр «Республикаяа магтан дууланаб» гэһэн литература, искусствын һайндэрнүүдтэ хабаадаа. Уран зохёолшод энэ һайндэртэ зорюулһан программа бэлдэжэ, Ленинэй орденто оперо болон баледэй театрай артистнартай хамта Захааминай, Түнхэнэй, Хойто-Байгалай аймагуудай, Эрхүүгэй областиин Усть-Ордагай национальна округой ажалшадай урда наадаяа табяа һэн.

«Манай айлшад — ондоо городуудай уран зохёолшод» гэһэн уулзалганууд болоһон байна. Эндэ Монголой Арадай Республикын «Цог» журналай ахамад редактор Тарва, Москвагай уран зохёолшо Г. Я. Снегирев, казах поэт Нутфулла Шакенов, Пензын уран зохёолшо В. Стенькин гэгшэд өөһэдынгөө зохёохы зам тухай хөөрэһэн, зохёолнуудаа уншаһан байна. Мүн баһа тэдэнэр городоймнай дээдэ һургуулинуудта, заводуудта, БАМ-ай барилгашадтай уулзалгануудые үнгэргөө.

1977 ондо Буряадай Уран зохёолшодой холбоон, уран зохёол нэбтэрүүлгын бюро республикынгаа хүн зонтой урда мэтэ нягта холбоотой байха. Юуб гэбэл, иимэ уулзалганууд уран зохёолшодтошье, ажалшадташье туһатай ха юм. Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойдо зорюулан Буряадаймнай уран зохёолшод айхабтар ехэ түсэб абаад, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө шармайн оролдоно. Энэ жэл иимэ тематическа үдэшэнүүд үнгэргэгдэхэ гэбэл, «Уран зохёолшод — хүдэлмэришэдтэ», «Уран зохёолшо ба табан жэл», «Саг, уран зохёолшо, герой», «Ажалда — алдар соло» гэхэ мэтэнүүд болоно. Гадна, И. Калашниковай «Шуһата зэбүүн саг», В. Сергеевэй «Ябаган гуталта сэрэг», Ц. Галановай «Хун шубуун», Ц. Жимбиевэй «Урасхал» гэхэ мэтэ романуудаар уншагшадай конференцинүүд үнгэргэгдэхэ.

Буряад уран зохёолшодой творческо үдэшэнүүд үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

Уран зохёолшод арбадахи табан жэлэй түрүүшүүл тухай, ажалай ба дайнай ветеранууд тухай дэлгэрэнгы хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ.

Иигэжэ уран зохёолшоднай ажалшадай коллективүүдтэй нягта холбоотой байхадаа, үшөө һайн зохёолнуудые бэшэхэ бээз гэжэ найдагдана.

М. ЮРОВА,
уран зохёол нэбтэрүүлхэ бюрогой хүдэлмэрилэгшэ.

ТҮҮХЫН ХУУДАҺА ИРАХАДА

АРКТИКА ДЭЭГҮҮР УЛААН ТУГУУД ДАЛБАНА

ы хүнүүд абарагдаа»

(«Челюскин» гэжэ пароходой судныи журнал соо 1934 оной апрелиин 13-да бэшэгдэһэн тэмдэглэл)

мүр судныи журнал бэшэгдэһэн һүүлшын мүр оно. Челюскинецүүдые лан абархын түлөө хо һара соо үргэлжэлһэн р тэмсэл, аюулда ороод шадта туһаламжа үзүүл тула совет хүнүүдэй хэг зориг, баатаршалга дагар байлгын түүхэ энэ охон мүрэнэй саана далагдана.

Хойто мүльһэтэ далай тур һэтэ тамарч гара ябаһан «Челюскин» гэжэ ход 1934 оной февра 13-да урадхуул мүльһэ хашагдажа, шэнтэһэн 104 хүн — научна эк циин гэшүүд болон ж — эхэ газарһаа 300 километр холо мүльһэн улэшөө һэн.

хүнүүдые абарха онсо тай правительственна комисси үглөөдэрынь эмхидхэгдэн байгуулагдаа һэн. Соведүүдэй орон «Красин», «Ермак», «Литке» гэжэ ледоколнуудые аяар холын Чукотко худар эльгээгээд, санын поезд замдань түхеэрбэ Полярна бүхы радиостанцинууд түхэреэн сүүдхэ соо дежурладаг байгаа.

Гэбэшье самолёдуудта гол түлэб найдаһан байха юм. Ушарынь юуб гэхэдэ, тэрэ үедэ авиаци һаял хада холын Хойто зүг руу түрүүшын алхамуудые хэжэ байгаа. Тиимэһээ тэрээндэ чайдахань, хүшэр һааб даа. Зүгөөр гадаада далай дээрэ хүнүүд хүлеэжэ байба. Ушар иимэһээ летчигүүдые Шмидтын лагерьта эльгээгээ һэн.

Самолёдуудаар бүхы челюскинецүүдые эхэ газар дээрэ буулгаа гэһэн мэдээсэл апрелиин 13-да радиогоор соносхогдобо.

Хэдэхэн үдэрэй үнгэрэмсөөр СССР-эй ЦИК иимэ шиидхэбэри абаба: «Советскэ Союзай Геройн үндэр дээдын нэрэ зэргэ тогтоожо, баатаршалга гаргалгата хабаатай алдар габьяа гүрэнэйнгөө үмэнэ харуулһан хүнүүдтэ энэ нэрэ зэргэ олгохо»

Челюскинецүүдые абаралгада хабаадалсаһан эрэлхэг долоон летчик: А. В. Ляпидевский, С. А. Леваневский, В. С. Молоков, Н. П. Каманин, М. Т. Слепнев, М. В. Водопьянов, И. В. Доронин гэгшэд үндэр дээдын нэрэ зэргэдэ түрүүлэн хүртөө һэн.

...А. В. Ляпидевский Советскэ Союзай Геройн 1-дэхи номерой дэбтэр болон Алтан Одо харуулна. Геройн 1-дэхи номертой Грамота СССР-эй Революциин түбэй музейдэ хадагалагдажа байдаг.

— Тэдэ үдэрнүүдтэ баатаршалга тухай балай бодомжолдоггүй һаабзабли даа, — гэжэ Анатолий Васильевич хөөрэнэ. — Манай шадабариһаа, хүсэл бодолһоо, үсэд нэтэрүү байлгаһаа хүнүүдэй ами наһан дулдыдаха байгаа бшуу. Эдэниие абархын тула бүхы юумэ хэхэ ёһотойбди гэжэ бидэ һайн мэдэдэг һэмди.

Тиихэ үедэ самолёдуудта радиостанцинууд, сагай уларил уридшалан багсламжалан мэдэхэ приборнууд байгаагүй. Кабинань һула һэн. Һалхин ходоро үлеэжэ байха. Газаа 40 гаран градус хүйтэн. Шанга һалхин машиные харгы замһаань хадууруулха. Шуурганай болоходо, самолет ниидэжэшье, буужашье шадаха аргагүй байдаг бэлэй. Зүгөөр наратай сэлмэг үдэршье лагерь олохо гээшэ хүшэр һэн. Урадхуул мүльһэн удаашьегүй ондоо тээ ябашаха. Майхангууд татаатай байна гэжэ һанаад, ниидэн дүтэлхэдэшни, сэн-бун болошоһон мүльһэн тобойжо байха. Мүльһэн дээгүүр һүүдэрэй харагдахада, одоошье хүнүүд ха гэжэ һанахатайш сасуу, мотоорой шууяагаар һэреэгдэһэн баабгайнууд хаб загаһад болошохо.

«АНТ-4» самолёдо 29 дахин огторгойдо дэгдээн гаргабашье, мүн лэ эды дахин хооһон бусаха ушартай болоо һэм.

Мартын 5-да 30-дахяа огторгой өөдэ дэгдэн гараад, Шмидтын лагерь тээшэ шэглэн ошоходоо, 2 час 15 минутын үнгэрхэдэнь, аяар тэрэ доро хүнүүдые хараа һэмди. Хашхаралдана, гараараа даллана, малгайнуудаа өөдэнь шэдэнэ! Орьёторьё мүльһэнэй дундуур челюскинецүүдэй сэбэрлэһэн талмай дээрэ буубабди.

Үшөө 2 час 20 минутын үнгэрхэдэ, самолёт түрүүшын челюскинецүүдые, тоорхоһон хэлэхэдэ, 10 эхэнэр болон 2 басагые — 3-тайхан Алла Буйко болон Карска далай дээрэ тамаржа ябаһан пароход соо түрэһэн Карина Васильевае Уэлен асарба.

Удаадахяа ниидэхэдээ, самолёдни эбдэршоо һэн. Зүгөөр Н. П. Каманинай звено, М. В. Водопьянов, И. В. Доронин гэгшэд «аралайхидта» туһалхаяа ошобо. М. Т. Слепнев, С. А. Леваневский гэгшэд Аляскаһаа ниидэжэ ерэбэ. Зарим үдэрнүүдтэ хэдэн эрьелтэ хэдэг байгаабди. Жэшээнь, В. С. Молоков 39 хүниие тэндэһээ гаргаа һэн.

Челюскинецүүдые абаран гаргаһанайнь һүүлээр хүнүүд самолёдуудай хүсэн түгэс байһанда этигэжэ, оронойнаай залуушуул авиацида дурлажа, ниидэлгын һургуулинуудта мэдүүлгэнүүд олоороо орожо захалһан юм. Мүнөө совет авиацида дабагдашагүй газар гэжэ байхагүй

43 жэлэй урда тэ Шмидтын лагерьтахи мүльһэтэ аэродромой комендант байһан А. Э. Погосовтой хамта «ИЛ-118» самолёдоор һаяхан Чукотко ниидэн ошоо һэмди. Москва — Амдермэ — Хатанга — Шмидтын хушуун гэһэн замаар ниидэбэбди. Мүнөө энэ хадаа Аэрофлодой юрын зам болоноо.

1934 ондо Чукотко дээгүүр самолёдуудай ниидэхэдэнь, нютагай зон гайхан гэлыдэжэ, бидэниие хүн шубууд гэжэ нэрлэһэншье байха. Харин мүнөө эрье шадарай һуурин тосхонууд агаараар саг үргэлжын холбоотой болонхой.

Шмидтын хушууһаа вертолёдто һуужа, «Челюскинэй» хосорһон хойто широтайгай 68 градус, баруун долготагай 171 градус худар Шмидтын хушууһаа ниидэжэ ошоо һэмди. Мүльһэн дээрэ Улаан туг хадхаа, Шмидтын хушууда ажаһуудаг пионернүүдэй ургуулһан сэсэгүүдые табяа һэмди. Челюскинецүүд энэ мүльһэн дээрэһээ гарахадаа, иимэ туг орхиһон юм. Сагай уларилтай совет хүнэй тэмсэлдэ гаргагдаһан эрэлхэг зоригой һүлдэ болгогдожо, энэ туг намилзуулагдаһан байгаа.

Тэрэ гэнэһээ хойшо энэ тэмсэлдэ үшөө олон алдарта илалта туйлагдаа. «Челюскинэй» дабажа гараагүй мүльһэнүүдэй хоорондуур мүнөөнэй атомоходууд хаха зүһэн дабшанал. Мүнөө Хойто мүльһэтэ далай дээгүүр суднанууд жэн дабшана. Тэрэнэй эрьедэ, аралнууд дээрэ полярна 100 гаран станци болон метеоцентр хүдэлнэ. Полюс шадараар тамаран ябадаг «СП-22», «СП-23» гэжэ научна станцинууд дээрэ Соведүүдэй ороной Улаан тугууд далбан намилзана.

Л. ЕРМАКОВА,
ТАСС-ай корр.

„БУРЯАД ҮНЭНЭЙ" КОНКУРС

ЭРХИМ ҺАЙН ОЧЕРКДО

Хүндэтэ уншагшад!

Энэ 1977 ондо Агууехэ Октябриин социалис революциин 60 жэлэй ой гүйсэхэнь. Үнгэрһэн энэ үе соо совет хүнэй ажабайдалда, соёл гэгээрэлдэ, оюун бодолойнь хүгжэлтэдэ үндэһэн хубилалта болоһон байна. Арадаймнай ажахын алишье һалбарида айхабтар ехэ хүгжэлтэ туйлагдаа, илангаяа манай Буряад орон хаанта Россин эгээл гээгдэнги заха хизаар байһан аад, мүнөө индустриальна, хүгжэлтэ ехэтэй хүдөө ажахытай, соёл культуратай түрүү республикануудай нэгэн болонхой.

Ажал хэрэгтээ амжалта туйлажа, гүрэн түрынгөө үндэр дээдэ хайра шагналда хүртэһэн, арад зононгоо, нүхэдэйнгөө дунда нэрэ хүндэтэй, алдар солотой хүнүүд промышленна предприятинуудта, колхоз болон совхозуудта, арадай гэгээрэлэй, эрдэм наукын ба элүүрые хамгаалгын, соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй дунда олон болоо.

Эдэ бүгэдые хараада абан, «Буряад үнэн» газетын редакци мүнөөнэй социалис ажабайдалые зохёон байгуулагша — совет хүн тухай эрхим һайн очеркдо конкурс соносхобо. «Манай үеын хүн» гэһэн ниитэ гаршаг доро эдэ очеркнууд толилогдохо. Очеркын тодорхой темые совет хүнэй ажабайдалай алишье талаһаа абахада болоно.

Уран зохёолшодые, журналистнуудые, багшанарые, бүхы уншагшадые конкурсдомнай хабаадалсахые уринабди.

Конкурсдо илагшадта редакциин Хүндэлэлэй грамота ба баярай бэшэгтэйгээр барюулагдаха иимэ шангууд тогтоогдобо:

нэгэдэхи нэгэ — 100 түхэригэй,
хоёрдохи хоёр — түс бүриин 50 түхэригэй,
гурбадахи гурбан—түс бүриин 30 түхэригэй.

Конкурсдо эльгээгдэһэн очерк 3—10 хуудаһанһаа дээшэ байха ёһогүй, гэдэргээ бусаагдахагүй.

Конверт дээрэнь «Очеркнуудай конкурсдо» гэжэ бэшээтэй байха ёһотой.

Конкурсын дүн энэ оной ноябриин 20-до соносхогдохо.

ЭРХИМ ҺАЙН ФОТО-ЗУРАГТА

Конкурсдо эльгээгдэһэн фото-зурагууд КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдэй бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байһаниие, республикымнай арадай ажахын һалбаринуудай, соёл гэгээрэлэй хүгжэлтэ, эрдэм наукын, техникын туйлалтануудые, шэн зоригто ажалаараа алдар солотой болоһон хүнүүдые харуулха зэргэтэй.

Конкурсдо илагшадта барюулагдахаар иимэ шангууд тогтоогдобо:

нэгэдэхи нэгэ — 50 түхэриг,
хоёрдохи хоёр — түс бүриин 25 түхэриг,
гурбадахи хоёр—түс бүриин 15 түхэригэй.

Конверт дээрэнь «Фото-зурагай конкурсдо» гэжэ бэшээтэй байха ёһотой.

Конкурсын дүн мүн лэ энэ оной ноябриин 20-до соносхогдохо.

МАНАЙ АДРЕС: 670000, г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35, редакция газеты «Буряад үнэн».

Эхин хабар
эрьен ерээд,
уулын орой
уняар татаа.

Д. ДУГАРОВАЙ фотоэтюд.

ХАБАРАЙ ДУНДА ҺАРА

Апрель һара гаража, хабарай хүхюун саг эхилбэ. Үдэр ерэхэ бүри наран эртэ, дээрэ гаража, улам шангаар шарана. Тала дайдын, хадын үбэртэхи һэбхи саһан түргэ түргөөр хайла хайлаһаар харьялан урдаба. Гансал һүүдэр газарта, ой соо саһан үшөө ехэ. Тэнгэри сэнхир хүхэ, агаар тунгалаг. Үглөөгүүр сууряатай. Холын гүбээнүүд болон хээрэ бэлшэжэ ябаһан һүрэг адуу мал зэрэлгээн соо миралтан харагдана.

Хабарай алхам улам үргэдэжэ, харгы дээгүүр, жалга хобоо руу булангир уһан яаралтай урдана. Хээрэшье, поли дээрэшье һайрамай уһан, нуур талаян хабтайна. Һүүдэр газарта шэбээлэн байһан үмхи хүр, ойн оёорой саһан бүри налшыжа, зөөхэй шэнги болонхой. Һайрамай уһанда эдигдэһэн мүльһэд эрьеһээ хэмхэржэ, холын аянда зорино. Гол горход мүльһэнһөө һалажа, булангиртайгаар урдана. Нуга сабшалан дээгүүр уһан тарана.

Шииг нойто ехэтэй жалганууд болон горхоной эрьеэр ургадаг бургааһад хөөбэгэр борохон гүлгэтэй болонхой. Модоной мүшэр гэдэжэ, ой соо тэрэнгиин үнэр анхилна. Һарын 20-доор түрүүшын сэсэг — ургы Улаан-Үдын оршон тойрон һалбарха.

Хабар болоходо, далан үнгын шубууд эхэ нютагаа бусадаг. Тиихэдээ олон мянган километр газарһаа, аяар холын Африка, Энэдхэг болон бусад дулаан оронуудһаа бэрхэтэй ута аян дабажа ерэнэ. Һая саһанай эреэг таряаг болоод байхада, жэргэмэл ерээд, аяар дээрэ огторгойдо эрбэгэнэн хабарай магтаал татажа байдаг. Мүн лэ эгээн энэ үеэр ангир, нугаһан болон алаг туунууд бии болодог. Нуурнуудай мүльһэтэй байхада, ангирай абяан таһардаггүй. Уһанай хүсэд унаһан хойно, апрелиин 20-доор элдэб түрэлэй олон нугаһан, галуун, хун шубуун, тохорюун үзэгдэхэ. Сэгээн хүхэ огторгойдо үлхөөтэй һубһад шэнгеэр хурдан далитай нугаһадай шуумайлдахые, галуудай хушууран, зэлэ татан ниидэхые һонирхон харахабди.

Бишыхан дууша шубууд сооһоо хамагһаа түрүүн хүхэ сүгсэгы ерэдэг. Энэ шубууе харахадаа, хабарай гоё сагай эхилһые хүсэд мэдэрнэбди.

Манай эндэ үбэлжэдэг шубууд уурхайгаа бэлдэнэ. Апрелиин тэнгээр шара шубуун, хирээ, гулабхаанууд үндэгэеэ даража эхилнэ. Үглөөгүүр эртэ ойн соорхойдо хурын наадан эхилдэг.

Зэрлиг амитадай хабарай гуужалга захалба. Туруута ангууд хайлаһан саһа дахажа, зунайнгаа бэлшээри шэглэн хушууранхай. Буга, гүрөөһэн саһан дороһоо гараһан шолбы, шиигтэй хүр хагда эдихээ наруули газарнуудта, хадын үбэртэ гаража бэлшэнэ. Бугын, хандагайн шуһан эбэр ургажа захална. Гуранай эбэр хэдэн һалаатай болонхой, яһан болоогүй, шуһан зандаа, боро зөөлэхэн носо хушаатай.

Газарай гэдэхэдэ, [illegible] линн 20-доор доргон, та[illegible] ган болон бусад [illegible] үбэлэй эшээнһээ гара[illegible] Баабгай нүхэнһөө гар[illegible] раа, шоргоолжоной бут[illegible] гиргожо ородог. Жэрх[illegible] үбэлэйнгөө нойрһоо һэр[illegible] нюураа һайса угаагаад[illegible] далтай халаадаа һэг[illegible] һагсагархан һүүлээ һа[illegible] хануудаараа һамнажа [illegible] һаад, нюугаатай нөөсэ [illegible] лоо шалгахаяа ошоно.

Шонын гүлгэ хюдахада[illegible] хид саг ойртобо. Апрел[illegible] тэнгээр үлэгшэн шоно [illegible] 5 гүлгэ гаргаха. Шара [illegible] һан дээрэ шоны мүр [illegible] жа, түрэһэн газарыень [illegible] дэрхэдэ агнуури ол[illegible] байдаг.

Мүнөө хабартаа ну[illegible] галуунай агнуури хор[illegible] тай. Тиимэһээ хабарай [illegible] нуурида бэлдэгшэд бу[illegible] даа хуряаха зэргэтэй.

М. ГЫЛЫКОВ,
биолог-охотовед.

СПОРТ

КОМАНДААРАА ХОЁРДОХИ

Яхадай АССР-эй ниислэл хотодо дүрэ буляалдалгаар үнгэргэгдэһэн бүхэсоюзна мүрысөөн дүүрэбэ. Мүрысөөндэ Москва, Красноярск, Новосибирск, Хабаровск, Эрхүү хотонуудай, Буряадай, Яхадай АССР-нүүдэй «Урожай» бүлгэмэй командапуud хабаадалсаһан байгаа.

— Мүрысөөндэ хамтадаа 184 бүхэ хабаадалсаа гэхэ гү, али энэ наадан хэзээ хэзээнэйхиһээ һонирхолтойгоор үнгэрөө. Юуб гэхэдэ, спортсменүүдэй олонхин лэ СССР-эй спортын мастернууд байба. Тиихэдэ Красноярскын бүхэшүүлэй дунда уласхоорондын классай спортын мастер Такчераков ерэлсэһэн байгаа, — гэжэ мүрысөөндэ хабаадалсаһан СССР-эй спортын мастер Владимир Вострецов хөөрэнэ.

Манай республикын «Урожай» бүлгэмэй гэшүүд СССР-эй спортын мастернууд Геннадий Манжуев, Владимир Вострецов, Баяр Цыренгармаев гэгшэд түрүү һуури эзэлээ. Харин нүгөөдэ бүхэнүүд — мүн лэ спортын мастернууд Гармажаб Цыренов, Кирилл Балдаев, мастерта кандидат Вячеслав Алексеев гэгшэд хоёрдохи һуури эзэлһэн байна.

Командануудай хоорондын дүн гаргахада, Яхадай АССР-эй суглуулагдамал команда түрүү һуури эзэлбэ. Манай республикын «Урожай» бүлгэмэй команда хоёрдохи һуурида гараһан байна.

Манай корр.

ТОБШОХОНООР

ШАТАР. 30 гаран гроссмейстер, эдэнэй дунда Европын бүхы шахуу эрхим бэрхэ шатаршад энэ түбиин түрүү һуури эзэлхын түлөө зургаадахи нааданда хабаадаха юм. Энэ мүрысөөн апрелиин 13-һаа 23 болотор Москвада үнгэргэгдэхэ. 21 национальна суглуулагдамал команда түгэсхэлэй нааданда хабаадахын түлөө мүрысөө һэн. Эндэ шалгарһан Великобританиин, Венгриин, Румыниин, Югославиин, Болгариин, Чехословакиин, ФРГ-гэй ба СССР-эй командануud түгэсхэлэй нааданда хабаадаха байна.

Венгриин суглуулагдамал командые Лайош Портиш, Югославиин шатаршадые Светозар Глигорич, СССР-эй түлөөлэгшэдые дэлхэйн чемпион Анатолий Карпов толгойлхо. Манай командын гэшүүд бултадаа гроссмейстернүүд юм. Тигран Петросян, Лев Полугаевский, Михаил Таль, Юрий Балашов, Ефим Геллер, Олег Романишин, Виталий Цешковский гэгшэд оронойнгоо нэрэ хүндые хамгаалха юм. Иосиф Дорфман, Евгений Свешников гэгшэд командын бүридэлдэ мүн лэ оруулагданхай.

Бельгиец Альберик О. Келли Советскэ Союзда түрүүшынхеэ үнгэргэгдэһэн мүрысөөнэй ахамад арбитраар томилотдонхой.

Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө урда тээнь үнгэргэгдэһэн бүхы мүрысөөнүүдтэ СССР-эй суглуулагдамал команда илажа гараһан байгаа.

* * *

Футбол. Оронноймнай ниислэл хотын «Торпедо», «Локомотив» клубуудай командапуud апрелиин 20-до Москвада уулзаха юм. Энэнь ороной түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөн бэшэ, харин «Советский спорт» газетын шанда хүртэхын түлөө дээдэ лигиин бүхы командануудай дунда үнгэргэгдэхэ мүрысөөнэй уулзалга болохо байна.

Дэлхэйн чемпионадта хабаадахын түлөө СССР-эй суглуулагдамал команда апрелиин 24-һөө майн 18 болотор Грециин ба Венгриин футболистнуудтай дүрбэн наада үнгэргэхэ юм.

* * *

Хоккей. Спортын энэ зүйлөөр дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүры[illegible] Венэдэ эхилтэр хэдэн [illegible] үлэбэ. Дээдэ шатада [illegible] ха 8 командын туд[illegible] нинь эдэбхитэй б[illegible] хэжэ байна. Эдэнэр [illegible] дынгаа бүридэл тодо[illegible] но.

Гэхэ зуура, канад[illegible] үшөө һэлгэлтэнүүдые [illegible] хараатай. Европодо [illegible] эдэнэр бэлэдхэлэй [illegible] наада үнгэргөө. НХ[illegible] ВХА-гай эрхим бэрхэ [illegible] истнүүд Канадын су[illegible] лагдамал командын [illegible] дэлдэ ороно.

ЧССР-эй. СССР-эй [illegible] луулагдамал команд[illegible] мүн лэ эдэбхитэй һо[illegible] хэбэ.

(ТАС[illegible]

«СУББОТЫН СПОРТЛОТОГО[illegible] ДҮНГҮҮД

«Субботын спортлотогой» апре[illegible] 9-дэ үнгэргэгдэһэн 15-дахи тиража[illegible] гүүдые Спортивна лотерейн главна[illegible] лени согсолбо.

1-дэхи тираж: табан номер таа[illegible] нүүд—5.000 түхэриг (15 карт[illegible] дүрбэн номер таагшад—128 ту[illegible] (2.193 карточка), гурбан номер т[illegible] хүнүүд 4 түхэриг (66.483 карточка) абаха байна.

2-дохи тираж: табан номер тааһан хүнүүд—5.000 [illegible] хэриг (9 карточка), дүрбэн номер таагшад—145 түх[illegible] (1.831 карточка), гурбан номер тааһан хүнүүд 5 тү[illegible] (62.432 карточка) абаха.

«Субботын спортлотогой» 15-дахи тиражай шүү[illegible] нүүд апрелиин 20-һоо майн 20 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС[illegible]

хилын саанаһаа

ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО

ХАНОЙ

СРВ-гэй МИД-эй ТҮЛӨӨЛЭГШЫН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Вьетнамай Социалис Республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшын мэдүүлгэ эндэ толилогдобо. ЛНДР-тэ хабаатай Сьенг Су гэжэ олтирогые Лаосой хархис хүсэнүүдэй булимтаран эзэмдэхэдэнь, Таиландын засагаархидай тухиран дэмжэһэн ушар энэ мэдүүлгэ соо эрид буруушаагдана.

ЛНДР-эй байгуулагдаһанай һүүлээр Таиландын газар дайда дээрэ үндэһэжэһэн Лаосой хархис хүсэнүүдые Таиландын засаг захиргаан али бүхы талаар урмашуулжа, Лаосой аюулгүй байдалда хоро хүргэхэ зорилготой эдэнэй ажал ябуулгада бүхы шадалаараа туһалһан байха юм гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Сьенг Су гэдэг аралые Лаосой хархис хүсэнүүдэй булимтаран эзэмдэхэдэнь, Таиландын засагаархидай үзүүлһэн туһаламжа Лаосой аюулгүй байдалда, газар дайдынь бүтэн бүрин байлгада Лаосой арадай амгалан ажалда бүдүүлигээр хамааралсаһан ушар болоно.

«Вьетнам арад аха дүү лаос арадтай һанал нэгэтэй юм. СРВ-гэй правительство Лаосой бэеэ дааһан байдал, газар дайда болон аюулгүй байдал хамгаалха зорилготой. ЛНДР-эй правительствын хараа шэглэлые, шухала бүхы хэмжээнүүдые бүрин дэмжэхэ зуураа, Лаосой дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсалгын бүхы ябуулгануудые дары зогсоохо гэһэн эрилтэ Таиландын засагаархидай урда табина. Таиландын засагаархид али бүхы ябуулгануудайнгаа түлөө бүри мүһэн харюусаха ёһотой», — гээд мэдүүлгын түгэсхэлдэ тэмдэглэгдэнэ.

АДДИС-АБЕБЭ

ЭФИОПИИН БУРУУШААЛГА

ТАСС

Эфиопидо эсэргүүгээр Суданай зэбсэгтэ эзэрхэг түримхэй ябуулга хэһэнтэйнь дашарамдуулан, Эфиопиин Саг зуурын сэрэгэй правительство энээнние буруушаажа байһанаа мэдүүлнэ. Эфиопиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Фелекс Гедле-Гиоргис Африкын нэгэдэлэй эмхиин (ОАЕ) генеральна секретарь Уильям Этеки-Мбумуатай эндэ уулзажа, энээн тухай ОАЕ-гэй гэшүүн оронуудта дары түргэн мэдээсэхыень гуйба. Тэрэ ОАЕ-гэй генсегтэ меморандум барюулба. Эфиопиин хойто ба баруун хубинуудта Суданай эзэрхэг түримхэй добтолго хэжэ байһан тухай энээн дотор мэдээсэгдэнэ. Суданай сэрэгүүд танкнуудые хэрэглэнэ, ехэ буугаар буудана.

Эфиопиин МИД-эй түлөөлэгшын мэдүүлһэнэй ёһоор, энэ буруушаалгатнай ОАЕ-гэй гэшүүн оронуудта саг дары дуулгагдаха юм гэжэ ОАЕ-гэй генеральна секретарь министртэ хэлэбэ.

МАДРИД

ИСПАНИ СҮЛӨӨТЭ БОЛОХО

ТАСС

Испаниин Коммунис партиин нюуса байдалһаа гаралга бүхы ороной хүн зоной анхарал татана. Олоной хабаадалгатай митингнүүд, жагсаалнууд Мадрид, Барселоно, Бильбао, Валенси, Севили ба бусад хото городуудта болобо. Энэ хадаа Франкогой засаг захиргаанай зонхилолгын һүүлээр Испаниин демократическа хүсэнүүдэй туйлаһан эгээл ехэ илалта болоно. Хуули гаргадаг дээдэ зургаан—2 палататай парламентын 1936 ондо үнгэргэгдэһэн бүгэдэ ниитын түрүүшын һунгалтын һүүлээр орон доторхи политическэ хүсэнүүдэй тэнсүүриин хубилһые гүрэнэй мүнөөнэй хүтэлбэрилэгшэдэй хараада абажа байһыень хэблэл, политическэ болон ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад тэмдэглэнэ.

«КПИ — нюуса бэшэ парти. Демократи болон национальна эблэрэлгын илан мандалга» гэһэн ниитэ гаршагтайгаар Коммунис партиин ЦК-гай орган— «Мундо обреро» газетэ коммунистнуудай нюуса байдалһаа гараһанай һүүлээрхи түрүүшын номер барлагдаа. Тэрэ 300 мянган хэһэгээр гарадаг юм.

Компартиин гүйсэдхэхэ комитедэй заседани апрелиин 13-да Мадридта болобо гээд эндэ хэлэгдэнэ. Партиин Центральна Комитедэй пленум — граждан дайнай үеһөө хойшо КПИ-гэй ЦК-гай нюуса бэшэ түрүүшын пленум апрелиин 14—15-да Испаниин ниислэл хотодо болохо байна. Партиин нюуса бэшэ байдалтай болоһоной һүүлээр коммунистнуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудалые заседанинуудта хабаадагшад зүбшэн хэлсэжэ, КПИ-гэй һунгалтын урда тээхи хараа шэглэлые тодорхойлхо, парламентын һунгалта дээрэ кандидадуудаар дэбжүүлэгдэхэ коммунистнуудай списогүүдые баталха юм.

ФРАНЦИИН ПАРЛАМЕНТЫН СЕССИ

ТАСС

Франциин парламентын хабарай сесси богонихон саг соо хүдэлмэреэ таһалдуулһанайнгаа һүүлээр һэргээбэ. Апрелиин 2-то нээгдэһэн сессиин түрүүшын заседанинуудһаа эхилээд, зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүдэй холбооной депутадууд-түлөөлэгшэд засагаархидай социально-экономическа политикые элиишэлхэ гэжэ оролдоһон байна. Энэ политикаһаа уламжалан, ороной үргэн ниитэ арад зоной байдал айхабтар хүшэр хүндэ болоо бшуу.

Орон доторхи байдал хүшэр хүндэ болоод байна гэжэ зүүнэй оппозициин депутадуудай, нэн түрүүн ФКП-гэй түлөөлэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүдһээ элирнэ. Апрель һарын эхин багта хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 1.450 мянган хүндэ хүрэһэн байгаа. Хүдэлмэригүйшүүлэй хахадһаа үлүүнинь 25 хүрэтэр наһанай эрэгтэй болон эмэгтэй францүзүүд юм.

Юумэнэй үнэ сэнгэй таһалгаряагүйгөөр хүндэржэ байһан ушар ороной түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй һанааень зобооно. ВКТ-гэй сэгнэһэнэй ёһоор, 1976 оной февральһаа 1977 оной февраль болотор Францида юумэнэй розничио сэн дунда зэргээр 12 процентээр дээшэлээ. Апрелиин 1-һээ хойшо газай, электрын, шулуу нүүрһэнэй, хубсаһа хунарай сэн нэмэһэн байна.

Ажаллаха арга боломжыень һайжаруулха, профсоюзуудай эрхэнүүдые, демократическа эрхэ сүлөө хамгаалха ба үргэн ниитэ ажалшадай байдалда анхаралаа хандуулхын түлөө француз хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай тэмсэлэй улам үргэдэжэ байлгын оршон байдалда парламентын хабарай сесси болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ажалай биржэ дээрэ.
ТАСС-ай фотохронико.

АВСТРАЛИ ТҮБИ

Мүнөө үеын Сидней хотын һууриида капитан Кук гэгшын британиин туг үргэһэн сагһаа хойшо хоёр зуун жэл болоо. Джексон портдохи англичануудай һууриждаһан газар улам ехэ болоһоор томо промышленна түб болонхой. Мүнөө үеын Сидней хадаа томо предприятинуудтай, банкнуудтай, уласхоорондын хэдэн монополинуудай, конторонуудай хото болоно. Австралиин толи гээд энэ хотые дэмы нэрлээгүй. Үнэхөөрөөшье ороной урда байгаа олон тоото асуудалнууд эндэ элеэр харагдадаг. Юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрэлгэ, хүдэлмэригүйшүүлэй олошоролго, харин гүрэнүүдэй корпорацинуудай дээрэмшэлгэ эндэ элеэр харагдадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сиднейн буланда.
ТАСС-ай фотохронико.

АЛЖИР

Империалис хамааралсалга үргэдэнэ

ТАСС

Заиртахи хёмороо зуришэлдөөндэ уласхоорондын хархис хүсэнүүдэй бүдүүлигээр хамааралсалга Африкын энэ ороной дотоодын асуудалые уласхоорондын шэнжэтэй болгожо, Анголодо эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулгада бэлэдхэл болоно гээд «Аш-Шааб» газетэ бэшэнэ. Заиртахи зэбсэгтэ добтолгодо хабаадалсахыень США мароккые тухираагүй юм гэжэ США-гай гүрэнэй департамент яарамгайгаар соносхоо гээд Алжирай газетэ тэмдэглэнэ. Гэхэтэй хамта, Мароккын арми американ буу зэбсэгүүдээр хангагданхай байһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ.

Мароккын сэрэгүүдые Заирта эльгээхын тула «С-130» түхэлэй американ транспортна самоледууд хэрэглэгдэнэ гэжэ «Аш Шааб» тэмдэглэнэ.

Алжирай радио болон телевидениин шэнжэлэгшэ Африкын оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ Мароккын хамааралсаһан ушарые буруушаахадаа, Баруун Сахарые хубаарилгада Мароккын үүргэ дүүргэһэн тухай, Бениндэ эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулгада Мароккын хабаатай байһан тухай һануулна.

БРЮССЕЛЬ. (ТАСС). Заирай урда хубида сэрэгэй ехэ ябуулга хэхээр империалис хүсэнүүдэй бэлдэжэ байһан тухай Заирай оппозиционно хүдэлөөн — Конгын национальна сүлөөрэлгын фронт мэдүүлээ. Бельгиин правительство Заирта байдаг хүнүүдые зэбсэгжүүлнэ, эдэнэрһээ «өөһэдыгөө хамгаалха отрядууд» бүридүүлэгдэнэ.

ЛУАНДА. (ТАСС). Заирай дотоодын хэрэгүүдтэ империалис хүсэнүүдэй, ЮАР-ай расистнуудай, Пекинэй бүдүүлигээр хамааралсажа байһан ушар «Африкада эб найрамдал, аюулгүй байдал хангаха хэрэгтэ һаад тойбо татаха байна» гэжэ Анголын мэдээсэлэй органууд тэмдэглэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Эрхим һайнаар» — манай хөөрэлдөөн. «Тэнгэриин шарай адаглангүй» — Ю. Анищигай статья. «Замбуулин шэнжэлэгшэдэй баяр» — ТАСС-ай материал. ТАСС-ай һүүлэй шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Метод-зүблэл зүбшэл үгэнэ»—М. Ермоловой статья. (Эхиниинь. Үргэлжэлэлынь гурбадахи хуудаһанда). «Эрхим һайн тэрэй түлөө, эрхим һайн гудамжын түлөө» — З. Вставскаягай корреспонденци. «Һурган хүмүүжүүлгэ» — манай хөөрэлдөөн.

Гурбадахи хуудаһанда. «Арктика дээгүүр улаан тугууд далбана» — Л. Ермаковагай статья. Түби дэлхэйн һонин. АПН-эй материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Домто уһануудай долгито урасхалнууд» И. Борисенкын статья. Асуугты — харюусахабди. Элүүр энхын булан.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 7.55—Дамжуулгын программа. 8.00—Шэнэ һонин. 8.10—Үглөөнэй гимнастика. 8.30—«Хүн ба хуули». 9.00—«Туманность Андромеды»—уран һайханай фильм. 10.15—**«Манай намтар. 1939-дэхи он»**. 11.15—Забһарлалга. 13.55—Дамжуулгын программа. 14.00—«Ехэ зорилготой хүн»—баримтата фильм. 14.55—«Бидэнэр байгаалитай танилсанабди». 15.15—«Немеркнущее наследие». 15.45—Жюль Верн. «Капитан Грантын үхибүүд». 16.15—[illegible] жэлэй барилганууд [illegible] 16.45—«Шатарай [illegible] ли». «Сагаан тэргэ».

Улаан-Үдэ. 17.15—[illegible] һонин. 17.25—«Фан[illegible] залуушуулай програм[illegible]

«Орбита». 18.00—[illegible] һонин. 18.15—«Хүхюу[illegible] хонууд». 18.30—«О[illegible] **манай ленинскэ ун[illegible] тет».** КПСС-эй XXV [illegible] —буу зэбсэгжэлгэдэ [illegible] даа болюулха ба бу[illegible] хуряахын түлөө тэмсэ[illegible] хай. 19.00—Түбэй те[illegible] ниин ба Бүхэсоюзна [illegible] гой ород арадай инстр[illegible] тнүүдэй академическэ [illegible] кестр наадана. 19.25—[illegible] дези: расизмын ба те[illegible] орон» — баримтата [illegible] 20.00—«Булын тү[illegible] телевизионно олон [illegible] зүжэг. 1-дэхи бүлэг- бүүнэй түрэһэн үдэр». [illegible] «Время». 21.30—Ж. [illegible] снегэй «Манон» гэжэ [illegible] роор найруулагдаһан [illegible] жэмтэ зүжэг. 22.50-[illegible] жуулгын программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРА[illegible]

«Орбита». 17.15—[illegible] шинии ажаһуудалда».

Улаан-Үдэ. 18.00—[illegible] нии һуралсалай но[illegible] мэлтэ». А. Фадеев. 18[illegible] Баримтата фильмүүд [illegible] лагдаха. 19.30—«Бу[illegible] уран зохёол», 20.05—[illegible] холо үлүү»—эстрады [illegible] жэлэл.

Сагаан улари

Үүлэтэйшэг байха [illegible] даа. Зарим нютагуу[illegible] тон саһан орохо. [illegible] хойноһоо секундын [illegible] метр хүсэтэйгөөр һа[illegible] 2—7 градус дулаан [illegible] хойто аймагуудаар [illegible] гал шадарай урда та[illegible] тагуудаар 3 градус [illegible] һөө 2 градус хүр[illegible] лаарха. Улаан-Үдэ [illegible] 4—6 градус дулаан [illegible]

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУ[illegible]

Индекс 670000, г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35, телеф[illegible] редактора — 2-54-54, приёмная — 2-54-93, зам. редак[illegible] 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретаря — 2[illegible] секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2[illegible] сельского хозяйства — 2-64-36 2-63-86 пропаган[illegible] агитации — 2-56-23, промышленности и строитель[illegible] 2-61-35, советского строительства и быта — 2-69-58, [illegible] туры и школ — 2-60-21 писем и селькоров — 2[illegible] информации — 2-34-05, общественная приёмн[illegible] 2-56-62, машинное бюро — 2-57-63, корректорск[illegible] 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

«БУРЯАД ҮНЭН» 1977 оной апрелиин 14. ☐ 4-дэхи хуудаһан ☐ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-04406.